

Wobsah | wopšimješe

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje na lěto 2011/2012

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje na lěto 2012/13

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje na lěto 2013/14

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje 2014/15

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje 2015/16

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje 2016/2017

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje 2017/18

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje 2018/19

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje 2019/2020

Rozprawa předsydstwa Maćicy Serbskeje 2020/21

Rozprawa předsydki Maćicy Serbskeje 2021/2022

Rozprawa předsydstwa Maćicy Serbskeje 2022/23

Rozprawa předsydstwa 2023/2024

Rozprawa předsydstwa Maćicy Serbskeje 2024/2025

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje na lěto 2011/2012

Maćica Serbska je ze 165 lětami najstarše serbske towarstwo. Staroba sama wšak njeje žadyn wuspěch a jón njejarantuje, tuž ma so bilancować džěto předsydstwy, sekcijow, a džětowych skupinow. Podam tu rozprawa wo džěle předsydstwa, do kotrehož stłušeja Jan Malink (předsyda), Jěwa-Marja Čornakec, Jurij Łušćanski, Janka Pěčkec de Lévano, dr. Christiana Piniekowa, dr. Anja Pohončowa, dr. Anett Brězanec a Pěťš Šurman. Wone je so po Hłownej zhromadźiznje zańdženeho lěta 6 króć schadźowało.

Ćežišća džětawosće předsydstwa

1. Dorostowe myta Maćicy

Po dlěšim přihotowanju so Maćčne myta w septembrje wupisachu. Dóstachmy 8 zapodaćow za Hórnikowe myto. Džětu Beatrice Weclichec wo hajenju natožka w Nuknicy spožći so přnje myto. 17. nowembra so myto a připóznawanske myta w Budyskim hjosćeńcu Wjelbik z dostojnym zarjadowanjom přepodachu. Sćěhowaše medialna kontrowersa wo tym, hač je prawje, wozjewić džěle w dialektalnym zapisku w Rozhledže. Wobaj aspaktaj staj woprawnjenaj: dokumentacija ludoweje rěče, ale tež kedźbliwe stražowanje nad tym, zo njerozpadnje serbska spisowna rěč do systema wjesnych dialektow. Někak poťocu našich wudawkow za myto dóstachmy wot załožby narunane.

Předsydstwo chce wšitke tři myta zaso wupisać a při tym na to džiwać, zo namakamy w jednotliwych institucijach podpěru.

2. Domowina

Njejsmy po wotstupje dr. Měrcína Wałdy w zwjazkowym předsydstwje zastupjeni. Maćica Serbska je čton Domowiny, kotraž přihotuje so na 100. róčnicu swojeho załoženja. Zamotwitosć w přihotowanjskim wuběrku 100 lět Domowina je přewzał dr. Edmund Pjech.

Wobdžělich so na dwěmaj wuradźowanjomaj, kotrejž bě zwotał předsyda Domowiny k prašenju přichoda Bjesady. Docpě so konsens wo zjawnym wužiwanju rumnosćow.

3. Strukturalna diskusija

Po začisnjenju Voigtoweje studije a rezultatow džětowych skupinow załožby k strukturalnym změnam wustupi załožba z namjetom, mnohe institucije zjednočić na Dom za serbsku rěč a přewjesć w Serbskim instituće drastiske redukcije. Maćica Serbska zdžěta stejišćo tež k tutym namjetam, kotrež posrědkowa w septembrje 2011 załožbowemu zarjadej a serbskej zjawnosći. Žro našeho namjeta je wutworjenje Agentury za serbsku rěč, kulturu a informaciju z Witaj-centruma, SKI/Lodki, a džělow Domowinskeho a załožboweho zarjada. Kulturnopolitiski zaměr je wutworjenje postužbneho zarjadnišća za serbske towarstwa a za jednotliwe projekty. Mjeztym je Domowina wutworiła skupinu, w kotrejž ma so wo namjeće Domu za serbsku rěč wuradźować. Maćica pak w tutym wuběrku zastupjena njeje.

Wobroćichmy so dale z pohórškom na sakske ministerstwo za wědomosć a wuměłstwo jako prawnski dohlad załožby (Rechtsaufsichtsbeschwerde), dokelž běchu so za stuchanje załožby hinaše dokumenty na při. nastupajo Serbski institut wudali, hač so w załožbowej radže diskutowachu. We wotmołwje ministerstwa rěka, zo je załožba juristisce korektnje jednała a zo njejsu prawa Maćicy potrjechene. Zwěsći so pak tež, zo njeje změna přetohow po stuchanju

zbožowna. Nimo toho ma so přewjesć tež na iniciatiwu Sakskeje do strukturnych rozsudow ewaluacija Serbskeho instituta přez radu wědomosće.

Zasadnej zmylkaj cyteje strukturneje diskusije widžu w tym, zo zamotwići njepytaja dialog z potrjechenymi, ale so stajnje zloža na někajkich ekspertow wot wonka, kotrymž pak pobrachuja dokładne znajomosće a zo widži so přestrukturowanje přewažnje pod financialnym aspektom, nic jako intelektualne wužadanje, pytać za wotmotwu na prašenje: Što słuži řeči a kulturje Serbow?

4. Serbska hudźba pod škit UNESCO?

Sekcija hudźba je po zańdženej hłownej zhromadźiznje wudžěta argumentaciju k škitej serbskeje hudźby přez UNESCO. Nětko dže wo kwalifikaciju předtohi a wo wutworjenje džětoweje skupiny, kiž naležnosć w serbskej a němskej zjawnosći zastupuje.

5. Towarstwowe naležnosće

5.1. Termina Hłowneje zhromadźizny přepołoži so na spočatk měrca, Za zemrětych njedzerži so wosebity nekrolog, aleso zhromadnje na nich spomina.

5.2. Na kwalifikaciji internetoweje strony džěta dr. A. Pohončowa.

5.3. Rjadowanje archiwa přez dr. Brězanec postupuje.

5.4. Kniha wo Jiříju Mudrje je w zamotwitosći SPL z podpěru Maćicy wušta.

5.5. Předsydstwo zdoby dr. H. Mirtschina, kiž by w padže, zo ma so Lawski nakupowanski centrum w Budyšinje twarić, město poradźował nastupajo zapřijeća architektury stareho Serbskeho doma

5.6. Grafikar Reimann a dr. Mirtschin chcetaj džětać na posteru k serbskim stawiznam. Předsydstwo doporučeše, zo by Witej-centrum přewzało nošerstwo projekta, štož je so mjeztrym tež stało.

Čłonom předsydstwa, předsydzě Maćicy, nawodam sekcijow a džětowych skupinow budź wutrobny džak za jich zasadženje na dobro našeho luda.

03.03.2012

Jan Malink

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje na lěto 2012/13

Předsydstwo Maćicy, do kotrehož słušeja dr. Anett Bržanec, Jěwa-Marja Čornakec, Jurij Łuščanski, Janka Pěček de Lévano, dr. Christiana Piniekowa, dr. Anja Pohončowa Pětš Šurman jako předsedar Maćicy a Jan Malink, schadźowaše so wot zařdźeneje hłowneje zhromadźizny šěsć króc a to přeco z dobrym abo jara dobrym wobdźělenjom. Podam přehlad wo temach, kotrež zhromadnje wobdźětačmy.

Delnja Łužica

Pokročowachmy swoju dotholětnu tradiciju, zo přewjedźemy jedne posedženje wob lěto w Choćebuzu, hžež wopytamy serbsku instituciju. W septembrje 2012 zetkachmy so ze šulskej wjednicu Delnjoserbskeho gymnazija, knj. Hillojc. Přeswědčichmy so so wo intensiwnym, ale tež ćežkim dźěle na tutym wukubłanišću. Pola braniborskeje ministerki Münch zapodachmy protest dla wotpohladanych skrótšenjow při Witaj-projekće. Hłowne dźěło w Delnjej Łužicy wšak wukonja Mašica, wot kotrejež słyšimy wosebitu rozprawu.

Domowina a kulturna politika

W oktobrje 2012 swjećeše Domowina, kotrejež sobustaw smy, stolětny jubilej swojeho wobstaća. Maćica běše sobuwuhotowar wědomostneje konferency k jubilejej. Zdobom poda wona logistisku a wobsahowu pomoc při spominanju na wobsadženje stareho Serbskeho doma přez Gestapo, kotrež wotmě so 15.09.2012. Za tydžeń budže Hłowna zhromadźizna Domowiny, na kotrež wobdźěla so jako naši delegaća Chr. Piniekowa, dr. P. Šurman a M. Kowar. Je wobžarować, zo nimamy swojeho kandidata za zwjazkowe předsydstwo.

W tutym zwisku něšto stowow ke kulturnej politice. Po lětadothich diskusijach, kotrež wjazachu wjele energije a wjedźechu hač k mjezsobnej njedowěrje, je začahnył měr po tym puću, zo je wšo při starym wostało. My jako Maćica stejimy dale za našim reformowym konceptom, zo ma so zatožba přerjadować na zarjadnišću, kotež wobhospodarja statne přiražki, a zo maja so kulturnopolitiske nadawki w zmysle samopostajenja serbskeho luda na Domowinu a na serbske towarstwa přenjesć. Za nas je njezrozumliwje, zo ani tuta skromna reforma, kotraž njeplaći žane pjenjezy, móžna njeje.

Stowjanski wukraj

Maćica bě dóstala přeprošenje na zetkanje Maćicow 7. decembra 2012 w Ljublanje. Bohužel njemóžachmy so wobdźělić. Planowane je dalše zetkanje w awgusće 2013 w Martínje skladnostnje 1150. rónicy přichada Cyrila a Metoda na Morawje, hdžež chcemy so wobdźělić. By derje było, hdy by so nam poradźiło, stowjanske zwiski zaso bóle wutwarić.

Skutkowanje w Serbach

Po Maćicy je towarstwo Cyrila a Metoda druhe najstarše serbske towarstwo. Wone swjeći lětsa swój 150. jubilej. Běchmy sobunošerjo jubilejneho zarjadowanja 23. februara 2013 ze swjedźenskeje akademiju a Serbskim muzeju.

Maćica je zaso wupisała swoje dorostowe myta: Hórnikowe za hornjoserbskich gymnaziastow, Šwjelowe za delnjoserbskich a Mukowe za studentow. Smy wćipni, hač dóńdu powabjenja. Posledni termin wotedaća je 30. junij 2013.

Maćica je wužiwała móžnosć, namjetować Jurja Łuščanskeho jako čłona wuběrka za myto Jakuba Barta Čišinskeho.

Předsydstwo je so wobroćilo na Drježdžansku měšćanostku Helma Orosz, zo by so zdžeržał muzej Kraszewskeho w Drježdžanach. Pólski spisowaćel bě Maćicy wuznamny stipendij za serbski dorost darił, na čož bu čestny čłon našeho towarstwa.

Skónčnje realizowachmy namjet zańdženeje hłowneje zhromadźizny, so wobroćić na město Budyšin, zo by so při architekturje noweho Lawskeho centra džiwało na architekturu stareho Serbskeho doma. Na naš list dóńdže přećelna wotmołwa měšćanosty a dóńdže k rozmołwje mjez zamołwitymi města a dr. H. Mirtschinom, kiž je připóznaty fachowc. Tola wšo wosta bjez konkretnych wuslědkow.

Zaběrachmy so z kulturnostawizniskim kalendarijom, kiž ma za lěta 2015-2019 wuńć. Přepodachmy naležnosć nakładnistwu k dalšemu wobdžětanju.

Mějachmy rozmołwu z redakciju Rozhlada, zo bychy so wšelake prašenja wokoto darnych a wukrajnych abonentstwow rjadowali.

Maćične naležnosće

Smy zdobyli knjeni W. Šotćinu za zřadowanja wšelakich našich pisomnych naležnosćow. (sobustawstwo, listowanje atd., pozdžišo tež internet.). Změjemy w přichodnych tydženjach našu nowu stwu zarjadować, kotruž sej džělimy z Serbskim ewangelskim towarstwom a ze šefredakciju Katolskeho posoła. Džěłamy dale na nowej internetnej prezentaciji našeho towarstwa.

Džakuju so wšěm, kiž su přewzali nadawki za Maćicu a z tym za naš serbski lud.

09.03.2013

Jan Malink

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje na lěto 2013/14

Předsydstwo Maćicy, do kotrehož stušeja dr. Anett Brězanec, Jěwa-Marja Čornakec, Jurij Łuščanski, Janka Pěčkec de Lévano, dr. Christiana Piniekowa, dr. Anja Pohončowa, dr. Pětš Šurman a Jan Malink, schadźowaše so wot zańdženeje hłowneje zhromadźizny 9. měrca 2013 šěsć króć. Podam přehlad wo temach, kotraž zhromadnje wobdźěłachmy.

Domowina a serbska kulturna politika

Smy džakowni, zo njemějachmy žane wótre zjawne diskusije kaž w předchadźacych lětach. W juliju wopyta předsyda Domowiny Dawid Statnik předsydstwo Maćicy. Docpě so konsens wo trěbnych reformach. Jako Maćica stejimy dale za našim reformowym konceptom, zo ma so załožba přerjadować na zarjadnišćo, kotež wobhospodarja statne přiražki, a zo maja so kulturnopolitiske nadawki na Domowinu a na serbske towarstwa přenjesć. Za nas je dale njezrozumliwje, zo njeje ani tuta skromna reforma, kotraž njeptaći žane pjenjezy, móžna.

Delnja Łužica

Po tradiciji přewjedzechmy w septembur posedženje předsydstwa w Choćebuzu, hžež wopytachmy redakciju serbskeho rozhtosa. Wujewištaj so dwaj hłownej problemaj: Pobrachuje serbski dorost za redakciju rozhtosa. Zdžěla leži to na tym, zo płaći telewizija wyše mzdy hač rozhtos a z tym dorost wotwabi. Dale pobrachuja džeń a bóle serbscy rěčnicy z luda. Změna tuteho položjenja njeje lochka. Šansy skića Witaj-projekta a dorostowe džěto Delnjoserbskeho gymnazija.

Słowjanski wukraj

Jurij Łuščanski wobdžěli so na wjacorych zetkanjach w słowjanskim wukraju. Maćica bě dóstała přeprošenje na zetkanje Maćicow w awgusće 2013 w Martinje, hdžež wón nas zastupowaše, wot 7.- do 11. 2013 bě wón na seminarje FUEV w Košicach, a 4. februara 2014 na zetkanju Maćicow w Ljublanje.

Skutkowanje w Serbach

1. septembra 2013 wobdžěli so předsyda z postrowom na počesćenju Michała Hórnikow we Worklecach, zarjadowanym wot Towarstwa Cyrila a Metoda. Zwiski mjez najstaršimaj serbskimaj towarstwomaj so tak skrućichu.

2. Wažne čezišćo za našu džěławosć běchu dorostowe myta: Hórnikowe za hornjoserbskich gymnaziastow, Šwjelowe za delnjoserbskich a Mukowe za studentow. Hač do 30. junija 2013 dóńdžechu dvě džěla za Mukowe myto a tři za Šwjelowe. Myto Arnošta Muki na lěto 2013 spožći so Měto Nowakej za džěto „Aktualna situacija dolnosorbiskeje rěcy“. Připóznawanske myto Arnošta Muki dósta Anja Sprengerojca za džěto „Zum Prestige der sorbischen Sprache aus der Sicht von Niedersorben – Untersuchungen in Cottbus“. Myto Bogumiła Šwjele na lěto 2013 spožći so Francisce Neugebauerojca za džěto „Wustatkowanja wótwórjonych jamow brunice na regionalnu kulturu a serbsku rěč“. Připóznawanskej myće Bogumiła Šwjele dóstaštaj Carolina Harpojca za džěto „Cogodla a kak wótemrějo dolnosorbiska rěč? Co móžomy pšešiwu tomu cyniš?“ a Tobias Broske za džěto „Stawizny Domowiny – Domowina w běgu casa“. Džěta gymnasiastow běchu w serbskej rěči napisane, štož sej připóznaće žada. Mytowanske zarjadowanje bě 27.11.2013 w Serbskim domje w Choćebuzu. Pytnjemy motiwaciju pola młodych, so ze serbskimi temami zaběrać. Sebjekritisce zwěsći předsydstwo, zo by so móhło zjawnostne džěto wokoło spožćenja mytow polěpšić. Widzi so trěbnosć, zo zapisamy do wustawkow mytow móžnosć spěchowanskich mytow.

3. Serbskej řečnej komisij stej w nošerstwje Maćicy. Wobě stej so po pjeć lětach znowa konstituowatoj a zdžěla womłodžitoj. Trěbne listowanja a wopisma je předsydstwo wupisało.

4. Spočatk měrca 2014 dóndže naprašowanje Měščanskeho muzeja Budyšin za naslědnikom něhdyšeje Maćicy Serbskeje. Pozadk toho su eksponaty stareho Serbskeho muzeja, kotrež buchu Maćicy z jeje zakazom 1941 sćazane a so nětko we wobstatkach muzeja chowaja. Nowa diskusija wokolo rubjeneho wumětstwa wuskutkuje so spomožnje tež za Serbow. Předsydstwo měješe rozsudzić, hač přewza eksponaty do swójstwa Maćicy zwjazane z trajnym přewostajenjom Serbskemu muzejej w Budyšinje. Smy pak so hladajo na móžne dawkowe a zarjadniske problemy rozsudžili, zo maja eksponaty bjezposrědnje do wobsydstwa Serbskeho muzeja přeńć. Jedna so hłownje wo drastowe klanki a džěle serbskich drastow, tola tež tajke wažne kruchi kaž wo wahu Jana Gelanskeho z 18. lětstotka ze serbskim napisom.

5. W tutym zwisku zrodži so namjet, zo jako Maćica stajimy próstwu wo přiwzaće do towarstwa "Serbski institut z. t.". Z tym bychmy direktnje zastupjeni byli w nošerskim towarstwje Serbskeho instituta a bychmy tam móhli skutkować na dobro instituta a serbskeje wědomosće. Smě so na to pokazać, zo pochadžeja najdrohotniše wobstatki Serbskej centralneje biblioteki a Serbskeho kulturneho archiwa z wobsydstwa Maćicy Serbskeje. Wo tutym namjeće změjemy po diskusiji wothłosować.

Towarstwowe naležnosće

1. Maćica ma tuchwilu 117 čłonow. Třo su w zańdženym lěće wumřěli, jedyn je staroby dla wustupił a sedmjo nowi čłonojo su towarstwu přistupili.

2. Knjeni Wórša Šotćina, kotraž je w zańdženymaj lětomaj čestnohamtsce wšelake zarjadniske džěta za nas wukonjała, za kotrež so jej tu džakuju, je swoje džěto skónčiła. Za zřadowanje towarstwowych naležnosćow smy podpisali dojednanje z Domowinskim zarjadom, hdžež přewozmjje knjeni Knoblochec zaso zamołwitosć za naše naležnosće. Nadžijamy so, zo budže bórze naša nowa internetna prezenca přistupna. We finančnych naležnosćach podpěruje nas knjez Měrcin Wirth ze Serbskeho instituta. Mjez druhim bě trěbne přestajenje kontowych čisťow a w tutym zwisku noworjadowanje wotknihowanja.

3. W nalěću 2013 dóstachmy nowu Maćičnu stwu w Serbskim domje připokazanu, kotruž sej ze Serbskim ewangelskim towarstwom džělimoj.

4. Wěstu óežu činja darne abonentstwa Rozhlada do wukraja. Tu wjedźechu so rozmołwy z nakładnistwom z tym zaměrom, zo by Maćica přichodnje jenož hišće jako posrědkowarka za pjenjezy a dawkowe wobkrućenja skutkowała.

5. Přichodne nadawk Maćicy budže předžětanje wustawkow. Wone su trochu wobćežne a druhdy nic cyle logiske. Wo tym změjemy na přichodnej Hłownej zhromadźiznje wothłosować.

Džakuju so wšěm, kiž su přewzali nadawki za Maćicu, w Maćicy, w sekcijach, komisijach a džětowych skupinach abo jako jednotliwcy. Chcemy so tež dale zasadźować za šěrjenje serbskeje wědy, za zbudženje serbskeje mysle a tak za dalše wobstaće našeho luda.

15.03.2014

Jan Malink

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje 2014/15

Předsydstwo Maćicy schadźowaše so wot zańdženeje hłowneje zhromadźizny 15. měrca 2014 šěsć króc. Jemu přistušeja nimo předsydy městopředsyda Marko Kowar, předsedar Maćicy dr. Pětš Šurman, zamołwita za protokol Janka Pěčkojc-de Lévano, zamołwita za financy Jěwa-Marja Čornakec, zamołwity za zwiski z wukrajom Jurij Łušćanski, zamołwita za člonstwo dr. Annett Brězanec, w čitarskej přiradže SN skutkuje Marka Cyžowa a za internet zamołwita je Anja Pohončowa. Podam swoju rozprawu pod dwěmaj aspektomaj: skutkowanje w Serbach a towarstwowe naležnosće.

Skutkowanje w Serbach

1. Wažne čezišćo za našu džěławosć su dorostowe myta: Hórnikowe za hornjoserbskich gymnazistow, Šwjelowe za delnjoserbskich a Mukowe za studentow. Tute so na lěto 2014/1015 wupisachu, při čimž so wustawki trochu změnichu z tym, zo zapisa so móžnosć spěchowanskich mytow.
2. Po wobzamknjenju zańdženeje Hłowneje zhromadźizny stajichmy próstwu wo sobustawstwo w towarstwje „Serbski institut”. Tomu je so wotpowědowało, tola nětko leži před nami nadawk, postajić našeho zastupjerja w towarstwje.
3. Zańdžene lěto rozprawjach wo tym, zo bě so Budyski měšćanski muzej na nas wobroćit dla eksponatow něhdyšeho Maćičneho muzeja. Smy so hladajo na móžne dawkowe a zarjadniske problemy rozsudźili, zo maja eksponaty bjezposrědnje do wobsydstwa Serbskeho muzeja přeńć. Jedna so hłownje wo drastowe klanki a džěle serbskich drastow, tola tež tajke wažne kruchi kaž wo wahu Jana Gelanskeho z 18. lětstotka ze serbskim napisom. Transfer so hišće njeje stał, tola po słowach nawody měšćanskeho muzeja dr. Vollbrechta ma so to bórže stać.
4. Jako předsydstwo wobdžělichmy so na Domowinskich diskusijach wo programje a wo prašenju prawólbow. Pola programa su so wšelake naše pokiwky wobkedźbowali, tola wostanje to tekst, kotremuž bychmy přeli wěcowniši duktus a konsistentnu strukturu. Hłowny dypk bě kritika na centralistiskim koncepće. Maćica je jako juristiska wosoba člon Domowiny, jeje čtonojo njejsu wosobinscy sobustawojo Domowiny. K prašenju prawólbow předsydy wuprajichmy swoje wobmyslenja wobdžělenja dla, wosebje hdyž je jenož jedyn kandidat nominowany.
5. Kaž hižo w zańdženych lětach parujemy strukturnu reformu serbskich institucijow w směrje na wjetše samopostajenje serbskeho luda. Załožba za serbski lud ma być instrument financowanja po přikładže kulturneho ruma Hornja Łužica, nic samostatny nošer kulturneho džěta. Z wobmyslenjemi widźimy, zo so wjac hač štwórcina zabožboweho budžeja za Serbski ludowy ansambl wudawa, mjeztym zo so pola medijow a sorabistiskeho slědženja džeń a bóle lutuje. Za spodziwne mamy namjet, zo ma so Serbska kulturna informacija ze Serbskeho doma do ansambla přesydlit, bjeztoho zo by dotal předležał nošny koncept za tute zarjadnišćo.
6. Po tradiciji přewjedzechmy septemberske posedženje předsydstwa w Choćebuzu, hdžež wopytachmy redakciju Noweho casnika. Džakowni smy za stabilne džěto Maćicy.
7. Předsydstwo witaše prócowanja pomnikoweho wuběrka za wobnowjenje Smolerjoweho rowa a připraji přewzaće deficita po wotličenju.

Towarstwowe naležnosće

1. 16. nowembra zařdženeho lěta spominaše Maćica Serbska na swojeho něhdyšeho předsydu Měrćina Völkela składnostnje jeho 80. posmjertnych narodnin.

2. Maćica ma tuchwilu 117 čtonow.

3. Po wšelakich pospytach smy swoju internetnu prezencu wobnowili. Wužiwamy portal a wuhotowanje Domowinskeje prezency, štož bjerje nam wěstu swobodu wuhotowanja, je pak za to darmotny serwisowy poskitk. Džakowano knj. Pohončowej smy tež tak někak na aktualnym stawje. Přez Domowinu běži tež naša mejlowa adresa.

4. W měrcu podpisachmy dojednanje z Domowinu wo wukonjenju wšelakich zarjadniskich poslužbow. Z tym je po wšelakich dobry a njekomplikowany zakład stworit.

5. Wěste ćeže činja přeco hišće darne abonentstwa Rozhlada do wukraja. Tu wjedźechu so rozmołwy z nakładnistwom z tym zaměrom, zo by Maćica přichodnje jenož hišće jako posrědkowarka za pjenjezy a dawkowe wobkrućenja skutkowała. Je spóznać, zo zwólniwosć k přewzaću darneho abonentstwa spada. Rjadować ma so tež naša skazanka Rozhlada jako towarstwowy organ.

Džakuju so wšěm, kiž su přewzali nadawki za Maćicu, w Mašicy, w sekcijach, komisijach a džětowych skupinach abo jako jednotliwcy. Chcemy so tež dale zasadźować za šěrjenje serbskeje wědy, za zbudženje serbskeje mysle a tak za dalše wobstaće našeho luda.

Jan Malink, předsyda

28.02.2015

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje 2015/16

Předsydstwo Maćicy schadźowaše so wot zańdženeje hłowneje zhromadźizny 28. februara 2015 šěsć króć, z toho jónu w Delnjeje Łužicy, hdžež so zeznachmy ze skutkowanjom towarstwa „Stary lud“ w Dešnje. Jemu přistušachu nimo předsydy městopředsyda Marko Kowar, pšedsedar Maćicy dr. Pětš Šurman, zamołwita za protokol Janka Pěčkojc-de Lévano, zamołwita za financy Jěwa-Marja Čornakec, zamołwity za zwiski z wukrajom Jurij Łušćanski, zamołwita za čłonstwo dr. Annett Brězanec, Marka Cyžowa a za internet zamołwita je Anja Pohončowa.

Kaž na Hłownej zhromadźiznje 2015 informowachmy, je Maćica sobustaw towarstwa „Serbski institut z.t.“. Nominowachmy dr. Lenku Šotćic z Konstanca jako našu zastupjerku do towarstwa. Wona wobdźěli so 30.10.2015 na Hłownej zhromadźiznje towarstwa a poda nam wo tym rozprawy. Wobsteji nětko móžnosć, zo Maćica Serbska dalšu dźěławosć instituta po tutym puću přewodźuje. Předsyda wobdźěli so 28.08. na konsultaciji w Serbskim instituće. Wón podšmórny wažnosć zachowanja serbskeho charakteru instituta. Znajomosć serbsčiny je zakładne wuměnjenje za trajne přistajenje, tež w zajimje wědomostneje kvality. Tole ma so w trěbnych padach z kwalifikaciskimi dojednanjemi docpěć.

Wotzamknyć móžachmy transfer eksponatow z Budyskeho měšćanskeho muzeja přez Maćicu do Serbskeho muzeja. Swjatočne přepodaće bě 19. januara. Běchu to hłownje drastowe klanki a dźěle serbskich drastow, tola tež tajke wažne kruchi kaž waha Jana Gelanskeho z 18. lětstotka ze serbskim napisom a reprezentatiwne španiske scěny z katolskich kónčinow. Mjeztym je Jürgen Maćij w měšćanskim muzeju dalše eksponaty ze stareho Maćičneho muzeja namakał, tak zo budže so dyrbjec akcija wospjetować. Mój namjet je, zo so składnostnje wobstatki měšćanskeho muzeja systematisce přehladaja.

Wot meje 2015 přihotowaše předsydstwo poswjećenje Smolerjoweho jubileja. We wothłosowanju z tymnymi institucijemi a towarstwami nasta ideja wjacorych zarjadowanjow, za kotrež so w zhromadnym flajeru wabi. Realizaciju přewza Ludowe nakładnistwo Domowina. Mam to za dobry přikład wuspěšneje kooperacije w Serbach.

Předsydstwo wobzamkny podpěru za zachowanje Svatovaclavskeje rotundy w Praze z 250 €. Rotunda je pohrjebne městno swj. Wjacławowa a je w swojich najstaršich wobstatkach w l. 932 nastala.

Předsydstwo postaji Lubinu Malinkowu (Spitzkunnersdorf) jako zamołwitu za přihotowanje 300lětneho jubileja Lipsčanskeje Sorabije w decembrje 2016.

Za Maćične dorostowe myta dóstachmy dvě zapodaći z gymnazialneho wobtuka, jedne z Delnjeje a jedne z Hornjeje Łužicy. Tutej so wuhódnoćištej a schwaleštej.

Maćica ma tuchwilu 117 čłonow. Wjeselimy so přez přistup knjeza Leipnera. Naležnosć abonentstwa Rozhlada je mjeztym nimale dozrjadowana. Přehladane wustawki su přez hamtske sudnistwo schwalene a zapisane.

Za mnje skónči so džensa wólbna perioda a doba mojeho předsydstwa Maćicy Serbskeje. Přewzach tutu čestnu zamołwitosć po smjerći dr. Měrcina Völkela w léće 2008. Wosom lět smědžach skutkować na dobro najstaršeho serbskeho towarstwa. Rozsud, nic hižo za předsydu kandidować, wurośće z wuskich časowych předpodaćow, kiž mi za to k dispoziciji steja, ale tež ze spóznaća, zo zamóža druzy po tutym času zaso nowe akcenty a impulsy za dźěło Maćicy dać.

Džakuju so wšěm, kiž su přewzali nadawki za Maćicu, w Maćicy, w sekcijach, komisijach a dźělowych skupinach, při zrjadowanju financow a listowanja a na druhich polach.

Jan Malink, předsyda

Budyšin, 5.3.2016

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje 2016/2017

Předsydstwo MS je w tutej dobje šěšć króc wuradźowało a z toho tradicionelnje z wopytom jónu zwonka Serbskeho domu. Zeńdžechmy so (14.9.2016) z předsydstwom Spěchowanskeho towaristwa za serbsku rěc w cerkwi w Ewangelskim centrumje w Chošebuzu. Předsyda towaristwa, dr. Hartmut Leipner, a sydmjo čtonojo – mjez nimi generalny superintendent Martin Herche – předstajichu nam džěławosć towarstwa. Organizaciju měješe předsyda Maćicy, dr. Pěťš Šurman, na starosci. Rozmoťwy ze serbskimi towarstwami słuža lěpšemu dorozumjenju a budžemy z tym pokročować.

Na přěnim našim wuradźowanju po hłownej a wólbnej zhromadźiznje w zaštyl lěće (16.3.2016) konstituowaše so nowe předsydstwo, zwjetša z bywšimi čtonami:

předsyda Jurij Łušćanski a dale zamoťwity za wukraj

městopředsyda a zamoťwita za internetowu stronu: dr. Anja Pohončowa

předsyda Maćicy Sersbkeje: dr. Pěťš Šurman

zamoťwita za finance: Jěwa-Marja Čornakec, Měrcin Wirth

zamoťwita za archiw a člonstwo: dr. Annett Brězanec

zamoťwita za Maćične myta: dr. Ines Kellerowa

zamoťwitej za protokole: Janka Pěčkec de Lévano, Marka Cyžowa

nowy předsyda sekcije literatura a wuměłstwo, kaž tež wukraj: prof. Dietrich Šotta.

Tež Maćica Serbska přewjedžeše zańdžene lěto (20.5.2016) wólby, wo tym porěči hišće Pěťš Šurman.

Wjeršk zańdženeho lěta běchu w měrcu zarjadowanja składnostnje 200. narodnin Jana Arnošta Smolerja. Po swjatočnym spominanju při jeho rowje (5.3.2016) přizamkny so swjedženska akademija na žurli Serbskeho muzeja. Za wopomnjensku narěč a přednoški na akademiji mamy so tehdyšemu předsyde Maćicy, serbskemu superintendetej Janej Malinkej, Trudli Malinkowej a Marce Cyžowej džakować. Woni su poradzenju wopominanja hódnje přinošowali.

Na swjedženskim zarjadowanju je so Luisa Nawkec z Wotrowa z připóznawanskim Maćičnym mytom Michała Hórnika wuznamjenila. Spěchowanje dorosta je nam wutrobta naležnosć. Tohodla su tež lětsa zaso tři Maćične myta – Michała Hórnikowe, Arnošta Mukowe a Bogumiła Šwjelowe – wupisane. Dokladne informacije k mytam namakaja so na homepage MS. Z tutoho městna namoťwjamy serbsku młodžinu, zo by so na wubědžowanju wobdžěliła.

Na wopominanje chcychmy poslednjeho Smolerja, Ivana z Prahi přeprósyc, jeho pak njejsmy nadešli. Nětko wěmy, zo je wón 30.25.2015 w Českej Kamjenicy zemrěł, hdžež je tež jeho popjelnica.

Chwalobne je předewzaće předsydy Domowiny, Dawida Statnika, zo so ze wšitkimi třěšnemu zwjazkej přislušnymi towarstwami zaběra a so z předsydstwami rozmoťwja. Tak smy jeho na posedzenju 10.1.2017 w předsydstwje witali a so wo přihotach lětušich hłownych zhromadźiznow rozmoťwili, wosebje wo wólbnej zhromadźizny Domowiny.

Hłowna tema běše planowana změna w Budyskim Serbskim domje, a to předewšěm, zo ma so jako zjawna institucija Serbska kulturna informacija do Serbskeho ludoweho ansambla zaměštnić. Wo čímž hižo třeće lěto rěčimy. My smy přeswědčeni wo tym, zo ma Serbski dom wostać kulturne a politiske srjedžišćo a dom reprezentacije Serbow. Doporučamy, zo so k tutej naležnosći džensa tu w diskusiji wuprajimy. Naš namjet je, zo předsydstwo zdžěta k tomu swoje

stejišćo, kotrež Załožbowej radže za serbski lud, kotraž wo tym na jeje wuradźowanju 4. apryla rozsudzi, přepodamy.

Sara Mičkec, je so w meji w předsydstwje předstajita a k wobsahej kulturneho časopisa rěčała. Čłonojo předsydstwa su jej podpěru přilubili, wšako skutkuja někotři z našich čłonow tež w redakciskej přiřadže.

Na wuradźowanjach smy wězo wo wšelakich naležnosćach rěčeli, na přikład smy tematizowali tež zhromadny serbski “Wótče naš” katolskich a ewangelskich wěriwych. Ekumena je tema, kotraž tež Maćicu dale zaběra.

Na jubilejnym swjatku najstaršeho serbskeho towarstwa Sorabije w Lipsku běše Maćica Serbska wobdźělena. Lubina Malinkowa je w nadawku Maćicy swjedžen wobsahowje sobu přihotowala a tak k wuspěšnemu zarjadowanju přinošowala.

Tež lětsa wopominamy jubilej, a to “500 lět reformacija”. Jara dostojne běchu ekumeniske swjedženske kemše k wotewrjenju jubilejneho lěta (6.1.2017) w tachantskej cyrkwi swj. Pětra w Budyšinje z cyrkwinskimi a politiskimi reprezentantami. Serbski superintendent Jan Malink předowaše serbsce a tež próstwy a kěrlušy běchu dwurěčne. Běše to jara hódny podawk.

Na tutón jubilej su wšelakore zarjadowanja hižo wozjewjene, na kotrychž budžemy so rady wobdźělić, přidatne Maćične pak žane planowali njejsmy.

Maćica a wukraj: Wrocław běše zańdžene lěto na kulturne město Europy pomjenowane, to rěkaše za nas, zo sej – zhromadnje ze Spěchowanskim towarstwom Serbskeho muzeja – tam (27.8.2016) dojdžemy. Tři generacije su so na zajimawej ekskursiji wobdźělili.

Mjezynarodne zhromadne džěto 14 Maćicow je so 2007 z konferencu zahajito, na kotruž je Matica Słowaska do Martina přeprošyła. Dalše konferency wuhotowachu Matica Serbiska w Nowym Sadze a Matica Słowjenska w Ljublanje, na kotrychž sym so wobdźělił. Kónc zańdženeho lěta je předsyda wšitkim Maćicam nowolětno přeća napisal a wjetši džěl z nich su tež nas postrowili. Najwuše kontakty z wuměnjnjom informacijow, pěstujemy z nawodnistwomaj Maćicy Čěskej a Słowakskej runje tak, kaž z towarstwomaj přećelow Serbow w Praze a Opole.

Finančnje podpěrowali smy rekonstrukciju rotundy, kapałki swj. Vaclava na Malostranskym naměšće w Praze, je to “najstarši křesćanski pomnik města”. Jako sponsorjo běchmy na wotewrjenje sławneho pomnika na fakulće Karloweje uniwersity, (na dnju swj. Vaclava 28.9.), přeprošeni a Janka Pěčkojc-Levano a ja wužiwachmoj składnosć zamołwitych uniwersity wo nas informować.

Wot swj. Vaclava přińdžemy k jeho sławnej słowjanskej wowce „1100lět Svata Ludmila“, je projekt, kotrež su entusiasća Tetině z Praskim arcybiskopstwom a wjele druhimi podpěrowaćelemi, zańdžene lěto zahajili. Zajimawe předewzaće hromadže z TCM a Domowinu podpěrujemy tež my. Někotři z nas wobdźělichu so na přnim zeznaću projekta w Čěskej Lipje (14.11.2016) a witachu pozdžišo čěskich hosći tu pola nas (26.11.). Składnostnje wopyta čěskich přećelow zhotowichmy swjećatko swj. Ludmile z wobrazom a krótkim tekstom. Přednošk wo MS je planowany.

Uniwersita we Łódži přewjedže kóžde druhe lěto konferencu k wěstej temje. Zańdžene lěto zaběrachu so mjezynarodne wědomostnicy ze Serbami a přewjedžechu zhromadnje ze Šleskim institutom tež ekskursiju do Łužicy. Za 40 wobdźělnikow organizowachmy dnjowsku ekskursiju do Budyšina (15.9.2016) a wopyt po wjeskach. Prof. Šořta je jim w Serbskim domje přednošował.

Džěto třěšneho zwjazka Domowinu podpěrujemy z tym, zo smy Marku Cyžowu za čłonku zwjazkoweho předsydstwa namjetowali a prof. dr. Dietrich Šořta ju zastupuje. Na hłownej

zhromadźiznje Domowiny wobdźěla so nimo předsydy tři naši čtonojo. Při lětušich nowowólbach podpěruje Maćica Dawida Statnika za předsydu.

Hišće słowo k statistice: mamy tuchwilu 105 čtonow a z nich su 11 wukrajnych.

Na kóncu dźakuju so čtonkam a čtonomaj předsydstwa a nawodam sekcijow. Wosebity dźak słuša městopředsydcu našeho towarstwa, Ani Pohočowej, za wobhladniwu podpěru a Trudli Malinkowej, kotraž wukonja swěru dvě funkciji: je předsydka stawizniskeje sekcije a nawjeduje pomnikowy wuběrk. Dźak słuša tež čtonam Rěčneju komisijow a dr. Leńce Šotčic, kotraž zastupuju Maćicu w towarstwje Serbskeho instituta.

Nic na kóncu dźakuju so wšitkim čtonkam a čtonam našeho towarstwa za swěru a podpěru našich předewzaćow.

Jurij Łuščanski, předsyda

Budyšin, 11.3.2017

Rozpřawa Mašice Serbskeje za 2016/17 na głownej zgromažinje w Budyšinje, 11. měrca 2017

Wjerašk našogo žěta w zachadnem lěše jo był **głowna zgromažina** Mašice Serbskeje, 20. maja 2016, w Chóšebuzu. Wobžěliło jo se 12 cłonkow a 9 góscí, mjazy nimi teke nowowuzwólony pšedsedař našogo towaristwa Jurij Łuščanski. Z tym jo se wěcej luži ako w slědnych lětach za Mašicne nastupnosći zajmowało. Cogodla? Snaž jo na tom zalažalo, až jo pšednosowata mytowana Saskia Krügerojc, mjaztym absolwentka Dolnoserbskego gymnaziuma (DSG). Wóna jo ze swójom žětom „Woboranje pšešiwu diskriminaciji Serbow w nacistiskej Nimskej na pšiktaže Pawliny Krawcoweje” Mašicne myto „Bogumiła Šwjela” dobyła. Mjaztym, až jo było žěto w nimskej rěcy, jo wóna tematiku krađu jano w dolnoserbskej rěcy prezentěrowała. Pšizamknuło jo se cesne zarědowanje k pšepowdanju myta.

Mašicarje su na głownej teke spominali na Herberta Nowaka pši gózbje jogo 100. pósmjertneho narodneho dnja. W žywej diskusiji jo mjazy drugim wó slědach reformy dolnoserbskeje rěcy na zachopjeńku 1950tych lět što, žož jo był farař Nowak zapšěgnjony. Wón jo swóju sobuzagronitosć w lěše 2006 w Serbskem Casniku woblutował a se zjawnje zagronił. Z boka głownych zagronitych akterow z Górnej Łužyce pódobne zagronjenje pšišto njejo. Mimo togo su Mašicarje w zagronitosći dr. Madleny Norbergoweje južo mjasec do togo na njogo w Chóšebuzu cesnje spominali.

Pši wólbach nowego pšedsedarstwa Mašice Serbskeje su se doněntejšnej cłonka pšedsedarstwa dr. Christiana Piniekowa a Antje Kellowa ako teke pšedsedař dr. Pětš Šurman wobtwaržili. K tomu jo pšišet dr. Hartmut Leipner.

14. septembra 2016 jo było **celkowne pšedsedarstwo** Mašice/Mašice do superintendentury w Chóšebuzu pšepšosone. Generalny superintendent Martin Herche jo slědk glědat na se polěpšujucu situaciju ewangelskich Serbow w Dolnej a Górnej Łužicy. Jo to było derje pšigótowane zarědowanje zgromadnje ze Spěchowańskim towaristwom za serbsku rěc w cerkwi, kótaregož cłonki pšedsedarstwa su se na wobradowanju aktiwnje wobžělili.

12. februara 2017 smy **spominali na fararja Jana Bogumiła Fabriciusa** na kjarchobje w Kórjenju, žož stoj južo bejných lět wót našogo towaristwa spěchujucu cesny pomnik za wudawarja Nowego testamenta w jadnotnej dolnoserbskej rěcy. Farař n. w. Dieter Schütt jo žaržał nabóžninu a dr. Piniekowa ako teke dr. Leipner stej gromaže potožyli strusk. Z gjarstku wósadnych su se wjadli pši kafeju zajmne rozgrona. Jo to było dalšne zgromadne zarědowanje Mašice Serbskeje a Spěchowańskego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi.

W slědnem casu su se **myta našeje Mašice/Mašice** k spěchowanju fachowych žětow k serbskej tematicke na wšakich pólach wótnowótki wupisali. Kak w tom pšašanjju póstupujomy? Na jadnom boce informěrujemy oficialnje wjednistwo DSG wó myše „Bogumił Šwjela”, na drugem boce pak nawěžomy direktny kontakt z wucabnicami, kenž wótpowědne seminarne projekte na pš. w pšedmjaše stawizny pšewjadu. Z tym jo wěcej garantěrowane, až wukniki pón swóje žěta na to wupisanje wusměrjaju a se na kóncu teke na mytowanju wobžěliju.

Žětowa kupka „Serbske pomniki města Chóšebuz” se stara wó **wobnowjenju rowa Matejsa Klosa na kjarchobje w Strobicach**. Cil jo mjazy drugim cesna tofla za jogo syna Fryca, kenž jo był předny direktor filiale Serbskeje ludoweje banki w Chóšebuzu. Ako partnař stoj nam k pomocy domowniske towaristwo w Strobicach. Lětosa comy projekt wuspěšnje wótzamknus.

Na kóncu rozpřawy cu se **wužěkowaš pla wšykných**, kenž su žětabnosć Mašice Serbskeje w Dolnej Łužicy pódpěrowali. Su to wósebne cłonki našogo pšedsedarstwa dr. Christiana Piniekowa, wjednica Žětanišća za serbske kubtańske wuwijanje Chóšebuz, Antje Kellowa, ceptarka serbsčiny na Dolnoserbskem gymnaziumje, a dr. habil. Hartmut S. Leipner, pšedsedař Spěchowańskego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi. Mimo togo štuša žěk tym, kenž pšez

fachowe pśinoski w serbskich a nimskich publikacijach kaž teke pśednoski ako Mašicarje žětaju.
How deje se wósebnje wuzwignuś Pětš Janaš a Měto Pernak.

Naslědku cu wuzwignuś, až jo zgromadne žěto z cełkownym pśedsedarstwom našogo towaristwa
teke pód nawjedowanim **nowego pśedsedarja Jurja Łuščanskego** konstruktivne.

dr. Pětš Šurman, pśedsedař Mašice Serbskeje

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje 2017/18

Předsydstwo MS je w tutej dobje šěsć króć wuradźowało a to na kóždym zetkanju z dobrym, jara dobrym wobdźělenjom předsydstwa. Je hižo z dobrej tradiciju, zo so jónu wob lěto w dwurěčnym regionje ze zamołwitymi zjawneho žiwjenja zetkamy, zo bychmy wo towarstwowym a wosadnym džěle, wo aktualnej situaciji zhonili. A nawopak, zo zhonja wopytani wo nas. Po zajimawym zetkanju před lětomaj w Choćebuzu poda so předsydstwo zařídžene lěto (5.9.) na rozmołwu do srjedźneje Łužicy, do Slepoho. Tam rěčachmy z młodej serbskej fararku Slepjanskeje wosady Jadwigu Malinkowej a ze županom župy “Jakub Lorenc-Zalěski”, z Manfredom Hermašom, kotryž wšak tam jako multifunkcionar w gmejnje a wosadže skutkuje. Zhonili smy wo wosadnym a komunalnym žiwjenju a prócowanju wuchowanja serbskeje rěče w šuli kaž w cyrkwi, hdyž so maćerščina hižo doma w swójbach njerěči. Nimo tradicionelnych towarstwow džěta tam lěta 2011 zatožene towarstwo “Kólesko”, kotrež tele prócowanje ze zestajenjom a publikowanjom slepjanskich spěwow, bajow a narěčow knižnje a na CDjach na wosebite wašnje spěchuje.

Nadregionalny jubilej zařídženeho lěta “500 lět reformacija” je tež nas Serbow zaběrať, a wo tym běše hižo w zaštej rozprawje rěč. Na iniciatiwu serbskeho superintendenta Jana Malinka je nastala kedźbyhódna kniha “Pječ lětstotkow - Serbja a reformacija”, do kotrejež su nimo Trudle Malinkoweje, předsydky wuběrka za serbske pomniki tež dalše čłonki a čtonojo ze zajimawymi nastawkami přinošowali. Zawěsće njepřehnam, hdyž mam wudaće za wusahowacy podawk lěta. Nimo wustajeńcy wotměwachu so tež wjacore zarjadowanja k tutej rónicy. Mjez druhim je naš čton dr. Jens Buliš so spomóžnym skutkowanju japoštołskeho administratora Jana Leisentritta (1527-1586) za čas reformacije na dobro woběju konfesijow tu w našej bjezposřednej domiznje wěnowať. W jeho přednošku w Měšćanskej bibliotece w Budyšinje (13.6.) kritizowaše rěčnik, zo na sławneho měšćana w měsće samym - hač na narownu taflu - ničo njedopomina. Na to je předsydstwo Maćicy napisať Wyšemu měšćanosće Alexandrej Ahrensej próstwu wo pomjenowanje dróhi, naměsta, šule abo pod. po sławnym Janu Leisentriće.

Wosebite zarjadowanje k jubilej “500 lět reformacija” Maćicarjo žane planowali njejsmy, ale za to smy so na wjele tajkich wobdźělili a to nic jenož w Hornjej Łužicy.

W zwisku z reformaciju je naspomnjenja hódna tež přenja tajka wustajeńca “Beno z Mišna, přeni swjaty Sakskeje” w Mišnje, kotruž je wjele našich čłonow wopytať, předsyda je k tomu rěčať a pisať.

Tež hdyž je Maćica najstarše nadregionalne serbske towarstwo, starosćimy so wo dorost a spěchujemy jón. Bywši předsyda Jan Malink je tři Maćične Myta iniciěrowať a tak smy tež loni znowa myta wupisali. K tomu porěči potom dr. Ines Kellerowa. Z tuteho městna namołwjamy serbsku młodžinu, zo by so na wubědźowanju dale tež wobdźělata.

Zda so, zo towarstwa a institucije w přiběracej měrje kóždu 0 a/abo 5 na kóncu ličby swójeho zatoženja bjeru za jubilej, zo móhli kóžde pjate lěto (wo)swjećić. Nic tak Maćicarjo, předsydstwo planuje swoju přichodnu jubilejnu rónicu za štyri lět, 175. rónicu zatoženja. Přenje mysle za přewjedženje jubileja smy sej w předsydstwje hižo činili a wočakujemy pak tež namjety ze stron našich čłonkow a čtonow za 2022.

Maćica a Domowina - dny po našej hłownej zhromadźiznje w zařídženym lěće wobdźělachu so tři delegaća na hłownej zhromadźiznje Domowiny dnja 23. měrca we Wojerecach. Mjeztym zastupuje Marka Cyžowa naše towarstwo w Zwjazkowym předsydstwje Domowiny a je zdobom předsydku wuběrka za zjawnostne a lobby-džěto, prof. dr. Dietrich Šotta ju zastupuje. Wšitcy čtonojo změrcowskeho wuběrka Domowiny su Maćicarjo, předsyda je dr. Daniel J. Měrcink a

člonce dr. Annett Brézanec a Jěwa-Marja Čornakec. Marcel Braumann skutkowaše w redakciskim wuběrku. Naspomnić ma so, zo je předsyda Domowiny Marcela Braumanna za čtona do předsydu poradźowaceho wuběrka, do prezidija pomjenowať. A čtonka dr. Ines Kellerowa zastupuje nas w mytowanskim wuběrku. Wšitkim čtonam přejemy spomóžne skutkowanje a wjeselo w tutych wažnych gremijach třěšneho zwjazka Serbow.

Na hłownej zhromadźiznje běše Maćicarjam wažne, stejišćo zabrać k temje, zo ma „Serbski dom w Budyšinje kulturne a politiske srjedzišćo wostać” - a nic, kaž běše wot čtonow zatožboweje rady předwidžane, Serbsku kulturnu informaciju ze Serbskeho doma do Serbskeho ludoweho ansambla přesydljeć, tak zo by so Serbski dom stať z běrowowym domom, čistym zarjadnistwom. Naše woťanje - po psalmje 130,1 - bu wustyšane.

Na kóždolětnej rozmoťwe, ke kotrejž předsyda Domowiny, Dawid Statnik, županow a předsydow wšitkich třěšnemu zwjazkej přislušnych towarstwow přeprošuje, we Wojerecach(29.11.) sym so ja wobdźěliť.

W předsydstwje zaběramy so tež z komunalnymi naležnosćemi, tak smy na přikład reagowali na naprašowanje zarjada města Budyšina za nowymi namjetami za “Wobraz přichoda 2020+” z krótkej wotmoťwu.

Kaž je tu na scěnowinje widžeć, smy logo Maćicy Serbskeje takrjec rozšěrili z přidatnym pomjenowanjom Maćicy a Mašicy Serbskeje. To tohodla, dokelž wužiwaja skrótsenku “MS” wjacore Maćicy, kaž Serbska, Słowakska, Słowjenska a Šleska. Tak njech so dale wobě warianty - z dwěmaj pismikomaj a wupisana - wužiwatej.

Maćica a wukraj. Kóžde druhe lěto přeprošuje Ukrainiska uniwersita na sorabistiski seminar do Lwowa a kaž přeco, je so tež zańdžene lěto (12.-14.10.) čton našeho towarstwa wobdźěliť. Měrko Šoťta je tam k temje “Wliw tachanstwa Swj. Pětra na wutworjenje katolskich serbskich wosadow Hornjeje Łužicy” přednošowať.

Wo mjezynarodnym zhromadnym dźěle 14 Maćicow je so zańdžene lěto hižo něšto wjac prajito. Nowa běše próstwa Mladeje Maticy Słowakskeje, jeho předsydy Mateja Ivanka, wo zhromadne dźěto z młodej Maćicu Serbskeje. Doťhož tajki młodžinski wotdźěl - hišće - nimamy, smy jich na Zwjazk serbskich studentow a na towarstwo PAWK skedźbnili.

Na zakładze próstwy ze zarjada Domowiny zaběraše so předsydstwo z VII. Dnjemi serbskeje kultury w Żarach/Pólska, konkretnje z jubilejnym zarjadowanjom składnostnje 470. róčnicy přetoženja Noweho Testamenta Mikławaš Jakubicy (6.10.) w Żarach. Na swjatku so wobdźělimy, ale smy so přećiwu postajenju pomnika tam wuprajili, dokelž je Maćica 1998 hižo na iniciatiwu tehdyšeho předsydy dr. Měrcina Völkela pomnik w bliskich Lubanicach postajiť a poswjećića.

Składnostnje 70. róčnicy založenja Serbskeho gymnazija w Liberecu planujetej Domowina a město Liberec přewjedženje Serbskich kulturnych dnjow w Libereckim kraju 2019/20. Na planowanju a wuhotowanju je naše towarstwo wobdźělene.

Dwaj projektaj ze zańdženeje rozprawy, na kotrymajž smy wobdźěleni, chcú skrótku naspomnić. Jónu, zo smy rekonstrukciju rotundy, kapaťki swj. Vaclava na Matostrowskim naměsće w Praze [na JK1](#) fakulće Karloweje uniwersity finančně podpěrali. Ze zamoťwitymi smy dale zwjazani a dóstawamy wospjet informacije wo jich dźěle.

Podobnje z projektom “1100 lět Swjata Ludmila”, kotryž su entuziasća w Tetině z pomocu Praskeho arcybiskopstwa 2015 zahajili. Projekt je so mjez tym w słowjanskich krajach dale rozšěrili a so wot nas - zhromadnje z TCM a Domowinu - podpěruje. Na kotre wašnje so Serbja na 3.

Kommentiert [JK1]:

mjezynarodnym zetkanju přečelow swj. Ludmile w septembrje (15.9.) w Tetině wobdžěla, njeje hišće rozsudžene.

Słowo k statistice, tuchwilu mamy 106 čtonow a z nich je 12 wukrajnych. Wustupita je jedna wosoba, přistupili su tři wosoby a to prawiznik dr. Daniel J. Měrcink z Frankobroda nad Mohanom, Slawist, Polonist David Noack z Berlina a wot tohole tydženja tež Ondřej Šrámek, redaktor a producent telewizije z Prahi.

Zemrětoj staj dwaj čtonaj, dr. Siegmund Musiat z Budyšina a dr. Zbigniew Gajewski w Sochaczewje/Pólska. Jimaj džak.

Češćimy sej skutkowanje wšitkich našich zemrětych čtonow. W tutym zmysle smy wčera, pjatk dnja 16. měrca spominali na Michała Nawku składnostnje jeho 50. posmjertninow dopódnja při jeho rowje na Mikławšku w Budyšinje a wječor ze zarjadowanjom na farje w Radworju, zhromadnje z TCM a wosadneje radu. Dale do přichoda: Spominać budžemy tež na dr. Jana Rawpa składnostnje jeho 90. posmjertnych narodninow, dnja 17. nowembra z komornym koncertom w Serbskim ludowym ansamblu.

Na kóncu džakuju so čtonkam a čtonomaj předsydstwa a nawodam sekcijow. Wosebity džak słuša městopředsydcu našeho towarstwa, Anji Pohončowej za wobhladniwu podpěru a Trudli Malinkowej, kotraž wukonja swěru dvě funkciji, wona je předsydka stawizniskeje sekcije a nawjeduje pomnikowy wuběr. Wosebity džak słuša tež čtonam wobeju Rěčneju komisijow, a to wosebje čtonkomaj, knjeni dr. Irenje Šěrakowej a Marji Elikowskej-Winklerowej, kotrejž stej swoje džěto w komisijomaj zakončitoj. A džak tež dr. Leńce Šotćic, kotraž zastupuje Maćicu w towarstwje Serbskeho instituta.

Wosebity džak słuša knjeni Angeli Langerowej. Wona je swěru hladata row stawneho Michała Hórnikarja na Budyskim Mikławšku. 18 lět dołho je wona kóždy lěto wosadźowata row z kwětkami a plěwa a krjepiła. Knjeni Langerowej so z tohole městna z wutrobnym Zaptać Bóh džakujemy.

Nic na kóncu wítam nowych čtonow do našeho kruha a džakuju so wšitkim čtonkam a čtonam našeho towarstwa za swěru a podpěru našich předewzačow w nadźiji na dalše dobre zhromadne džěto.

Jurij Łuščanski, předsyda

Budyšin, 17.3.2018

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje 2018/19

Předsydstwo MS je tež w tutej dobjě šěsć króć wuradźowato a to na kóždym zetkanju z dobrym wobdźělenjom čtonow. Po dobrej tradiciji smy so tež w zańdženej dobjě jónu w dwurěčnym regionje ze zamołwitymi zjawneho žiwjenja zetkali, zo bychmy wo towarstwowym džěle, wo aktualnej situaciji zhonili. A nawopak, zo zhonja wopytani wo Maćicnym džěle. Zańdžene lěto **wopytachmy župu “Handrij Zejler” Wojerecy** (11.9.2018) a rozmołwjachmy so z dr. Dirkom Nazdalu, předsydu přirady za serbske naležnosće města Wojerecy, z dobom aktiwny čton we wjele druhich funkcijach, z Gabrielu Linakowu, zamołwitej za serbske naležnosće města, čtonku župneho předsydstwa, wona je tež předsydku Serbskeje rejowanskeje skupiny Ćisk; přidružitaj staj so nimo toho Werner Sroka, referent Domowiny a Christina Šotćina, regionalna řečnica. Wojerecy woswjećeše zańdžene lěto 750. rōčnicu založenja, bohužel pak z mało serbskimi přinoškami. Tež hdyž je město hižo tři króć jako “Rěči přichilena komuna” wuznamjenjene, smy zhonili wo wulkich napinanjach zamołwitych wo serbsku řeč, wo dwurěčne kubtanje džěci a dorosćenych a wo prezentacije serbskeje řeče na hamtach a w zjawnosći.

Zańdženu dobu smy **spominali** na **Michała Nawku** składnostnje 50. posmjertnin na Mikławšku při rowje a na wosebite wašnje ze šulerjemi SWŠ w Radworju. Projekt na M. Nawku smy z pjeć wučerkami a socialnej pedagogowku (27.6.2018) přewjedli. 35 šulerjo su so w 5 skupinach na wšelakore wašnje ze žiwjenjom a skutkowanjom wótčince zaběrali. Woni zhonichu mj. dr. w přednoškach wo Maćicarju, Sokotčanu a Domowinjanu a z t. mj. rallye we wsy zeznachu městna jeho skutkowanja. Zakōnčejo dōstachu wšitcy šulerjo knihi - serbscy, wězo knihu basnjow Michała Nawki, z tym je nakład knihi LND rozebrany. Projekt je so jara derje poradził, nawodnistwu šule, župje a wšitkim wobdźělenym naš wutrobny džak.

Na cyle hinjaše wašnje smy na našeho čtona **Jana Rawpa** składnostnje jeho 90. posmjertnych narodnin (18. 11. 2018) spominali. Zhromadnje z SLA smy přewjedli kedžbyhōdny koncert z jeho najwšelakorišimi twōrbami. Hudźbni šulerjo, młodostni, profesionalni wumětcy, solisća a chōr předstajichu - zdžěla njeznate kompozicije tu na žurli Serbskeho muzeja. Wosebity džak słuša na tutym městnje Lianje Bertok, kotraž měješe cyłkownu režiju w rukomaj.

Na woběmaj zarjadowanjomaj je so nam poradžito wosebje šulerjow a młodžinu zapřijeć - na Radworskej šuli a młodži wumětcy na koncerće - na to chcemy a budžemy tež dale džiwać.

Spominanje ma wšelake formy - kaž lětuše spominanje na čestneho čtona a dołholětneho předsydu **Michała Hōrnika** při jeho rowje. Zo je row w tajkim porjadnym stawje, kaž smy jón widželi, za to je so Maćica postarata. Jeho row a row Filipa Rězaka smy dali zrunać a nowowosadžec.

Džěto w třěšnym zwjazkom **Domowinu a založbu**. W Zwjazkowym předsydstwje zastupuje nas Marka Cyžowa, kotraž nawjeduje z dobom wuběrka za zjawnostne a lobbyjowe džěto. A wona naše předsydstwo po potrebjce informuje. Dr. Ines Kellerowa skutkuje dale spomōžnje w Mytowanskim wuběrku.

Prōstwje zarjada wo přidžěto k směrnicam džětawosći Domowiny smy wotpowědowali a někotre změny a korektury zapodali.

Lětsa pomjenuja so nowi čtonojo **kuratorija Myta Čišinskeho**, z našich rjadow je so Měrana Cušcyna zwōlniła wuprajila a budže tam zamołwiće skutkować.

Za čtonku **Rydy za Založboweje za serbski lud** smy namjetowali dr. Lubinu Malinkowu, wona je so jako zastupowaca čtonka tohole gremija wuzwolila.

Zhromadne džěto z druhimi towarstwami a institucijemi je z dobrej tradiciju, njech su jenož někotre naspomnjene

- spominali smy w Pirnje na Maćicarja fararja dr. Bena Šoŕty, kotryž bu do KZ w Dachauwje
- zawlečeny, zhromadnje z TCM
- wobdžělili smy so na ekskursiji Spěchowanskeho towarstwa kniharnje do Lubija na tema
- „Lubij a serbska literatura“ (6.7.2018), hdžež wopytachmy skutkowanišća štyri wuznamnych
- Maćicarjow
- na sympoziju SPL na tema “Jan Pětr Jordan a jeho doba” (30.11.) w Praze, hdžež třo
- Maćicarjo přednošowachu (F. Šěn, M. Šoŕta a ja)
- na XVI. Wšosokotskim zléće 1.7. w Praze běchu mjez wobdžělnikami tež Maćicarjo
- na přijeću generalneje konsultki dr. Markety Meissneroweje w Drježdžanach składnostnje
- 100. rěčnicy zatoženja ČSR (29.10.) so předsyda wobdžěli a
- runje tak sym scěhowat k nowolětnemu přijeću Sakskeho zastupnistwa w Praze w Serbskim
- seminarje (16.1.) a tež tam zajimawe rozmoŕty wjesć móht

A rady sym wězo scěhowat přeprošenju na swjedženske kemše k 30. rěčnicy zatoženja džětoweje kupki “Serbska namša” w cyrkwi swj. Mikławša w Choćebuzu a wjeselimy so na nowowudaću swj pisma w delnjoserbšćinje w digitalnej formje (2.9.).

Čěskemu městu Liberec smy za přewjedženje lětušich Serbskich kulturnych dnjow w Liberececkim kraju pripravili. Za to smy podali lisćinu z namjetami kulturnych zarjadowanjow (čitanjow, přednoškow, předstajenje filmow a pod.) zhromadnje ze Společnost přátel Lužice w Praze.

Ale smy tež pódla, hdyž dže **wo přichod**, na přikład **města Budyšina**. Zarjad města Budyšina je přewjedł (25.10.) idejowu konferencu „Němsko-serbska zhromadnosć w Budyšinje, k tomu smy naše mysle zapodali. Wobdžělili smy so tež na diskusiji „Leitbild/Wobraz přichoda 2030+ Budyšina, tež hdyž je nas tema přenjeho wuradźowanja „Serbja, žonop, „Silbermond“/ Sorben, Senf und Silbermond zadžiwało.

Zańdžene lěto (w meji) je so ponowjenje žurle Budyskeje radnicy zakónčiło a tam hižo eksistowace napis “Domine Incrementum” měješe so po namjeće Wyšeho měšćanosty Alexandra Ahrensa tež serbsce připrawić. Maćicarjej staj tak rjec wupomhaťoj a podaťoj přetožk “Knježe spožč rozrost”. Džak słuša fararjej Warnarjej. Próstwa w zlotych pismikach debi nětko měšćansku žurlu tež serbsce - Knježe spožč rozrost! A to městu a dale tež nam.

A pohlad do přichoda, planujemy nowy layout, moderniše grafiske wuhotowanje Maćičneho loga a listoweje papjery.

A tež lětsa wupisamy zaso Maćične myta. Wotpowědne wupisanja su přihotowane a informacije za šule a zjawnosć w blišim času slěduja.

Na kóncu džakuju so wšitkim čłonkam a čłonomaj předsydstwa a nawodam sekcijow a předsydomaj řečneju komisijow dr. dr. Soni Wölkowej a dr. Fabianej Kaulfürstěj za dobre a swěrne zhromadne džěto. Wosebity džak słuša městopředsydce, dr. Ani Pohončowej, za wobhladniwu podpěru a Jance Pěčkojč de Lévano za swěrne protokolowanje wuradźowanjow.

Wosebity džak stuša tež předsydzje Mašicy Serbskeje dr. Pětrej Šurmanej za jeho mjez tym hižo 13 lět trajacy njesprócniwy nawod našeje “mlódšeje sotry” Mašicy w Delnjeje Łužicy. Džakujemy so čtonkam a čtonam Mašicy a smy sej dalšeho dobreho zhromadneho skutkowanja wěšći.

Džakuju so za kedźbnosć.

Zakónčenje

Zakónčić chcu lětušu htownu zhromadźiznu ze skedźbnjenjom na wosebitu gratulaciju, kotruž je Mašica Serbska k 25. róčnicy založenja - potajkim před 147 lětami - wot wuznamneho němskeho spisowaćela Theodora Fontaneho dóstała. Serbam jara přichileny spisowaćel je Delnju Łužicu wospjet wopytał a dwójce tež w swojich pućowanjach wopisał. Theodor Fontane je so před 200 lětami 30. decembra w Neuruppinje narodził - a składnostnje jubileja su wjacore wopomnjenske zarjadowanja připowědžene.

W mjenje předsydstwa so wšitkim wutrobnje za wobdželenje a žiwu diskusiju wutrobnje džakuju a nadźijam so dalšeho spomóžneho skutkowanja našeje Mašicy Serbskeje.

Jurij Łušćanski, předsyda

Budyšin, 9. 3. 2019

Rozprawa předsydy Maćicy Serbskeje 2019/2020

Z poł lětom zapozdženjom lětušu hłownu a wólbnu zhromadźiznu Maćicy Serbskeje koronapandemije dla nětko hakle přewjedzemy. A to je tež přičina, zo njejsmy po zwučenym wašnju na žurli Serbskeho muzeja, ale městna dla na wjetšej žurli Serbskeho domu tu w Budyšinje.

Za zjawne zarjadowanja płaća w mjezsobnym wobchadženju znate předpisy, kotrymž mamy wotpowědować. Jedyn z nich rěka, zo měli zjawne zarjadowanja jenož jednu hodžinu trać a tohodla smy so w předsydstwje rozsudžili, zo wšitke rozprawy – nimo rozprawy předsydy a finančneje – dočasne w Rozhledze wozjewimy. (hlej 09/2020) Přeni předsyda znowazatoženeje Maćicy Serbskeje, dr.Měrćin Völkel je wjace króć a rady naspomnił, zo steji Rozhled w tradiciji Časopisa Maćicy Serbskeje.

Džěławosć z Domowinu: Na 19. hłownej zhromadźiznje Domowiny běchmy z třomi čłonami wobdžěleni. Marka Cyžowa skutkowaše w redakciskej komisiji sobu a poda diskusijny přinošk. Předsyda rěčeše k třom naležnosćam, wospjet, zo mět Serbski dom w Budyšinje jako towaršnostne, kulturne a politiske srjedźišćo dale eksistować a zo so zjawnostne džěto so polěpšić ma. (Pokazka: Džens na dzeń před 114 lětami bu Maćičny Serbski dom při Lawskich hrjebjach w Budyšinje poswjećeny. W ČMS z lěta 1904 čitamy pod nadpismom „Swjedzeń ‚Serbskeho doma‘“ mj. dr. słowa šolastika Jakuba Skale, sekretara MS: „Smy poswjećili ... swój dom, kotryž ma wot nětko być kaž widžomny pomnik swěrneho, horliwego, njewustawaceho džěta ..., tak tež na wšě časy srjedźišćo idealnych prócowanjow, narodnych a spomóžnych skutkow našeho luda.“ – „Zhromadźiznu z wutrobnymi a horliwymi słowami postrowi a ... swoju wotewrjensku rěč měješe předsyda MS, biskop dr. Jurij Łusčanski. Po ... rozprawje scěhowaše swjedženski přednošk redaktora Časopisa Maćicy Serbskeje knjeza profesora dra. Muki wo potóbskich Słowjanach... Swjedženska baseń ‚Serbski dom w Budyšinje‘ J. Barta-Ćišinskeho skónči ‚Dom Serbam k zbožu stać a kruty budže, Hdyž w njejesach ma škit a zakład w ludze.““)

Zdruha měli so wjesne muzeje dwurěčneje Łužicy do zamołwitosće třěšneho zwjazka přiwracać a cyłkowny nawod z wěcywustojnymi ludźimi organizować. To je so – łahodnišo – zapisalo do směrnicy Domowiny dypk 5.2.6.

A třeci naš namjet, tež w směrnicach (a tam jako dypk 10.2.5.) zapisany, je, zo podpěrujemy požadanje města Žitawy wo Europsku kulturnu stolicu 2025. Tale naša podpěra doporučuju zhromadne přewjedženje swjatka w třikrajowym regionje, je mjeztym bohužel wotbyta, dokelž je so zamołwity gremij hižo za pječ druge města rozsudžił, a nic za Žitawu.

A tež na diskusiji wo wustawkach třěšneho zwjazka, kotrež maja so klětu znowa wobzamknýć, smy wobdžěleni.

Dale wobsteji naše zhromadne džěto z Domowinu přez Maćicarku Marku Cyžowu w Zwjazkowym předsydstwje a tak njeposrednje informacije dóstawamy. Zdobom wona wuběrk za zjawnostne a lobbyjowe džěto nawjeduje. Za wobšěrne džěto wuznamjeni so wona lětsa z prawom z Čestnym znamješkom Domowiny. Dr. Ines Kellerowa skutkuje spomóžnje dale w Mytowanskim wuběrku Domowiny. Přeprošenju kóždolětneho wuradźowanja předsydy Domowiny z předsydami a županami swěru scěhujemy.

Na tutym městnje džakuju so čłonam Mytowanskeho wuběrka, zo scěhowachu našemu namjetej prof. dr. Geralda Stona w Oxfordze za swój žiwjenski skutk za serbske stawizny a literaturu 2019 wuznamjenić. Tak smy jemu džak a připóznaće Serbow sposrědkować móhli.

Tež džětawosć **Załožby za serbski lud** dale swěru podpěrujemy z tym, zo naši čtonojo w gremijach skutkuja a to Měrana Cušcyna wěcywustojnje w kuratoriju Myta Čišinskeho a naša młoda čtonka dr. Lubina Malinkowa jako zastupowaca čtonka załožboweje rady.

Zhromadnosć z Delnjeje Łužicy. Je hižo z dobrej tradiciju, zo so kóždy lěto ze zamołwitymi zjawneho žiwjenja, z jednym towarstwom abo zwjazkom w dwurěčneje Łužicy zetkawamy, zo bychmy wo jich džěle, wo aktualnej situaciji zhoni. A nawopak, zo su woni wo Maćičnym džěle informowani. Tak rozmołwjachmy so zańdžene lěto z předsydstwom **Delnjoserbskeho kulturneho towarstwa Studnja** w Choćebuzu. Nawoda a kulturny manager Robert Engel je nam džětawosć spočatk lěta 2017 załoženeho towarstwa předstajił. Předsydstwo towarstwa – jemu přistušeja sedmjo čtonojo – funguje za najwšelakoriše lajske kulturne skupiny jako agentura z wjacorymi fachowcami na polu hudźby, rejoy a spěwa, kotřiž wšelake skupiny poradźuja a tež nawjeduja. Delnjoserbske kulturne towarstwo Studnja je zapisane towarstwo a štyrjo fachowcy so podźělnje wot Załožby za serbski lud financuja.

Dołholětny předsyda Maćicy Serbskeje dr. Pěťš Šurman je so w swojej rozprawje lětušeho džěta hižo wuprajil.

Wjeselimo so, zo je zajim w Hornjeje a Delnjeje Łužicy na **Maćičnych mytach** dale a bóle přiběrał. Prócowanja mojeho předchadnika Jana Malinka nětko po pjeć lětach kedźbyhódne płody njesu. Jara zwjeselace je lětuše wobdźělenje młodostnych, gymnaziastow a studentow na wubědźowanju Maćičnych mytow. To su Mukowe a Hórnikowe myto za Hornju a Šwjelowe myto za Delnju Łužicu.

Z tohole městna našu najwutrobnišu gratulaciju wšitkim młodym dobyčerjam! Su to Anna Měrcinowa, Franciska Grajcarekec, Charlotte Kušyc a Damian Dyrlich kaž tež Isabelle Grätz, Jennifer Kretschmar a Fritz-Erich Schewelis. Wobžaruju, zo smy wam wšitkim jenož z listom a zjawnje přez medije a nic wosobinsce na dostojne wašnje – korony dla – gratulować móhli. Njeh su wam naše myta dalši pohón do serbskeho džěta, při čimž mamy nadźiju, zo je tele Waše džěto takrjec móžne zahajenje zhromadneho džěta a skutkowanja z Maćicu.

Wusahowacy podawk lětušeje doby běše **4. mjezynarodny kongres Maćicow**, a to wospjet wuhotowany wot Maticy Słowakskeje wot 4. do 7. junija 2019 w Martinje. Na kongresu so Maćicarjo z Čěskeje, Słowjenskeje, Madžarskeje, Serbskeje, Čorneje Hory, Rumunskeje, Botharskeje, Ukrainy, Ruskeje a Łužicy – z Marku Cyžowej a předsydu – wobdźělichu kaž tež dalši zastupjerjo słowjanskich tu- a wukrajnych institucijow. Wuradźowachmy wosebje wo tym, na kotre wašnje móhli w realnym procese globalizacije, liberalizowanja a nowych informaciskich technologijow zhromadne džěto pohłubšić a sej mjez sobu pomhać. Na kongresu přednošowaše tež předsyda Maćicy Serbskeje a na jeho nastork zapisa so do wuslědkow kongresa a přichodnych předewzaćow, zo maja so projekty słowjanskich Maćicow pruwować, kotrež móhli so do lisćiny imaterielneho kulturneho herbstwa UNESCO zapisać. Na namjet słowakskeje Maćicy smy so dojednali, přehlad wuznamnych słowjanskich wosobinow zestajeć a na stronach Maćicy Słowakskeje wozjewić, na čož pak potom kóždy z Maćicow pola sebje skedźbni. To smój sćinitor a podaťoj anotaciju J. A. Smolerja, M. Hórnika, A. Muki a M. Völkela z tekstom (serbsce a słowaksce) a fotom. Přehlad ma so wozjewić pod hesłom **Galérija významných slovanských osobností**. Tutón zhromadny skutk je z dobom dopokaz za to, zo tež Maćicarjo nowe medije w swojim džěle zapřija.

W diskusiji skedźbnich skrótka na to, zo je so před lětomaj dalša, 15. Maćica załožita, mjenujcy **Matica bošnjačka** w Nowym Pazaru w Serbskej. Je to přěnja muslimska Maćica a smy wćipni, hač so wona dotal čisto křesćanskim Maćicam přidruži.

Je lědma serbskich zarjadowanjow w Hornjej a Delnjej Łužicy, na kotrychž so jedyn z Maćicarjow njewobdžěli, čím bóle, hdyž spomina sona bywšich zastužbnych Maćicarjow. Tak smy zańdžene lěto na dnju do našeje hłowneje zhromadźizny na doholětneho předsydu a čestneho čłona MS **Michała Hórnik**a składnostnje jeho 125. posmjertninspominali, a to na dnju zhromadnje z čłonami TCM při jeho rowje na Mikławšku wobkedźbujou jeho serbsko-słowjansku wzajomnosć, wo kotruž so tež my dale prócujemy. Spominachmy w štyri rěčach – hornjo- a delnjoserbsce, rěčeštaj farar G. Wornar a dr. A. Pohončowa a čłonaj Maćicy dr. Piotr Pałys z Opola a Radek Čermak z Prahi hódnoćištaj w swojej maćeršćinje wšosłowjanske skutkowanje našeho wótčince. Składnostnje jubileja smy row M. Hórnik a F. Rězaka znowa wosadźeć dali.

Na sławného kěrlušerja **Michała Jana Wałdu** składnostnje jeho 225. posmjertnin spominachmy njedźelu, 14. oktobra 2019 z jeho tekstami a komentarami na nyšporje w Bačońskej cyrkwi a Katolski Posoł wozjewi k česći jubilara wobšěrny nastawk.

Naše towarstwo je so tež na zarjadowanjach spominajo 75. posmjertniny **Marje Grólmusec** wobdžěliło. Wona je 22lětna 1918 do Maćicy Serbskeje zastupiła. Zhromadnje z gmejnu a šulu „Marja Grólmusec“ Radwor kaž tež z DGB a SPD, Domowinu a Serbskim ludowym ansamblom běchmy na zarjadowanjach w Radworju a Budyšinje w awgusće 2019 na česć M. Grólmusec wobdžěleni.

Samozrozumliwe je wobdžělenje našich čłonow na wšitkich Maćičnych akademijach w Budyskim Wjelbiku, kotrež stawizniska sekcija pod nawodom Trudla Malinkoweje swěru wuhotuje. Wosebje sylne wobdžělenje běše na přednošku Jana Malinka wěnowane 200. posmjertnym narodninam sobuzatožerja Maćicy **Jaroměra Hendricha Imiša**. Wjele zajimcow wobdžěli so tež na swjedženskich dwurěčnych kemšach a wustajeńcy na městnje jeho skutkowanja w Hodźiju. Wopominanje ležeše wosebje w rukach Serbskeho ewangelskeho towarstwa a Hodzijskeje wosady.

Dnja 15. junija zańdženeho lěta je Słona Boršć na přenje naspomnjenje wsy před 660 lěty spominała a při tym wězo tež na sławného wjesnjana **Handrija Zejlerja**. Při tutej składnosći so na jeho wuznamne skutkowanje z nowej tafličku před ródny dom skedźbni. Dwurěčnje je tam napisane „Serbski basnik, narodźeny w Słonej Boršći / 1847 sobuzatožer wědomostneho / towarstwa Maćicy Serbskeje“. Mjez rěčnikami jimaše so tam tež předsyda MS serbsce a němsce słowa.

W rjedže spominanjow njech je tohorunja skedźbnjene na 200. narodniny spisowačela **Theodora Fontaneho** zańdženeho lěta w decembrje. Naspomnjenja hódne je, zo je Fontane 3. apryla 1873 Maćicy k 25. róčnicy zatoženja rukopisnje gratulował. Z přinoškom a wozjewjenjom awtografa jeho gratulaciskeho pisma je předsyda w Nowym Casniku (9.9.2019) na to skedźbnił.

Zhromadne džěto z towarstwami a institucijemi w tu- a wukraju je z dobrej tradiciju Maćicy a Mašicy. Njech su jenož někotre přikłady naspomnjene: z Towarstwom Cyrila a Metoda, ze Serbskim ewangelskim towarstwom kaž tež z Delnjoserbskej džětowej kupku Serbska namša, runje tak ze Spěchowanskim towarstwom Smolerjec kniharnje.

Někotre lěta hižo pěstujemy dobry kontakt k Sakschemu entomologiskemu towarstwu – wědomosć wo insektach, překasancach – a jeho předsydu prof. Bernhardej Klausnitzerj. Tutomu towarstwu přistušachu a přistušeja přeco tež Serbja, kaž wjele lět hižo wučer, lektor a Maćicar Jan Kral. Tohodla na tutym městnje rady na jeho knihu „Zelena radosć – Na slědach serbskich přirodospytnikow“, kotruž je LND lětsa wudało, skedźbnju. W knize wón na zajimawe wašnje džětawosć a wuznam wosebje Maćicarjow wopisuje. Tam předstajeni přirodospytnicy běchu

wšitcy Maćicarjo – hač na Hadama B. Šěracha (1724–1773), dokelž za jeho čas MS hišće njeeksistowaše.

We wukraju smy derje zwjazani ze „Společnostu přátel Lužice“ w Praze a „Pro Lusatia“ w Opolu. Wjeselu so, zo su někotři z towarstwow zdobom čtonojo našeho towarstwa. Witam tu mjez nami našeho čtona, předsydu tamnišeho towarstwa dr. Piotra Pałysa z Opole, čěscy přečeljo so tu lětsa – korony dla – bohužel wobdžělic njemóža.

Naše wzajomne džěto njewobmjzjuje so jenož na skutkowanje z druhimi Maćicami, ale su tež přeprošenja z wukraja, kotrež rady sčěhujemy. Tajki wuwzačny podawk woznamjenješe přěnja manifestacija čěskeho ludu za swobodu a prawa Serbow před 150. lětami na horje „Mužský“ we wokrjesu Mladá Boleslav. Na tehdomnišej manifestaciji je rěčať dr. Jan Cyž, a to před něhdže 30.000 Čechami. Na tutón jubilej je so zańdžene lěto 13. junija w přitomnosći senatora dr. Jaromíra Jermářa wopomnjenska tafla poswjećita a Maćicar Jurij Šotta-Nowowjesčanski je w stawiznach jónkrótnu solidaritu susodneho ludu hódnoćit a so w mjenje Serbow džakowať. Našemu swěrnemu čtonej gratulujemy k wuznamjenjenju z lětušim Mytom Domowiny.

Lětuši „Rok Lužických Srbů“ w Liberecu z wjele wšelakimi přiřhotowanymi zarjadowanjami wot Libereckeho towarstwa „Societas Amicum“ smy wobsahowje sobu přiřhotowali. Pandemije dla pak je wjetši džěl wuwzačnych zarjadowanjow wupadnyć dyrbať resp. zarjadowanja so pozdžišo přewjedu.

Wot towarstwa „Swj. Ludmila 1100 lět“ dóstawam prawidłownje dale informacije a my towarstwo wo podawkach nastupajo patronku Čěskeje pola nas informujemy. Wobžarujemy, zo njeběše nam Serbam – tež pandemije dla – móžno sej zajimawu wustajeńcu k stawiznam swj. Ludmile w muzeju Rostocky blisko Prahi wobhladać. Na klětušich jubilejnych zarjadowanjach w spominanju wotprawjenja swjateje w Čěskej so cyle wěsće tež Serbja wobdžělic budu.

Skoro na kóncu rozprawy wróco zaso do domizny a to do Drježdźan tamnišemu muzejej Józefa Ignaca Kraszewskeho (1812–1887). Z nawodnicu Joannu Magacz smy wjele lět zwjazani a so mjez sobu wo zajimawych zarjadowanjach informujemy. Znate je, zo je pólski spisowaćel a stawiznar Kraszewski wosebje serbsku studowacu młodžinu z pjenjezami podpěrowať. Tak sta so z čestnym čtonom našeje Maćicy.

W swójskej naležnosći. Předsydstwo je so prawidłownje dwuměsačnje zetkať a z dobrym wobdžělenjom wuradžowať. Wězo běše tež naše džěto pandemije dla wot měřca sem jara wobmjzowane.

Někotre lěta hižo je so předsydstwo wjac króć z wuhotowanjom noweho loga a komunikaciskich srědkow a wopismow zaběrať, wjele diskusijow je nam nowe wobličo, nowe logo a layout z wjele namjetami Maćicy Serbskeje wunjesta. Wo zeskutkownjenje je so Marka Cyžowa postarať. Nětko nadžijamy so, zo je so nam kónčny rozsud poradžit a zo su čtonojo z nim spokojom. Z nowym wobličom mamy dwubarbne listowe łopjena, nowe wopisma, mapy a printowe wudžětki.

Na zahajenju našeje zhromadžizny smy spominali na našich zemrětych čtonow. Dnja 8. decembra 2019 jo zemrěť něgajšny pšedsedař Mašice Serbskeje a cesny čtonk Maćice Serbskeje, Měto Pernak. Glědajucy na jogo wuznamnu rolu pši nowozatōženja Mašice Serbskeje smy na njogo žinsa z nekrologom spominali, kenž jo nam dr. Madlena Norbergowa pšednjasta. Spominali smy na Korlu Lejnika, ekonoma ze Slepoho, kotryž je tež w Serbskim ludowym ansamblu a Serbskim instituće w Budyšinje skutkowať. Wón je lětsa 18. měřca w starobje 93 lět zemrěť. A zemrěť je 22. meje rěčespytnik dr. Helmut Jenč w starobje 84 lět. Njeboćički bě wot nowozatōženja Maćicy Serbskeje z jeje čtonom; wón nawjedowaše wot 1993 do 1998 Sekciju serbska rěč, nimo toho

skutkowaše wot 1994 hač do zastupa na wuměnk w léće 2001 jako předsyda Hornjoserbskeje rěčneje komisije. Našim zemřětym čłonom stuša připóznaće a wulki džak.

Rady witamy pječ nowych čłonow do našeho towarstwa. Su to dr. Robert Lorenc ze Zhorjelca, wědomostny sobudžětačer Serbskeho instituta w kulturno-wědomostnym wotrjedže, dr. pd. Thomas Menzel z Kulowa, wědomostny sobudžětačer Serbskeho instituta w rěčespytnym wotrjedže a Syman Pětr Cyž z Worklec, nawoda Ludoweho nakładnistwa Domowina. Z wukraja witamy w našim towarstwje Terezu Hromádkowu z Prahi, wona je studentka na Inštituće srjedźnoeuropskich studijow na Filozofiskej fakulće Karloweje Uniwersity, a dr. Renatu Bura, rěčespytnicu na Jagielonskej uniwersiće w Krakowje. Witajće k nam! Tak je naše čłonstwo na dohromady 111 Serbow a wukrajnych přečelow rozrostło.

Na kóncu rozprawy džakuju so za štyri lěta dobreho a wunošneho zhromadneho džěta wšitkim sobustawam předsydstwa – městopředsydcy, dr. Ani Pohončowej za wobhladniwu podpěru, Marce Cyžowej za sobudžěto w třěšnym zwjazku na dobro wšitkich Serbow, Jance Pěčkojcy de Lévano za wobstajne protokolowanje wuradźowanjow, čłonkam dr. Annett Brězanec, dr. Ines Kellerowej a Jěwje-Mari Čornakec a čłonej prof. Dietrichej Šotće jara wutrobnje. Wosebity džak stuša Trudli Malinkowej a Měrkej Šotće za spuščomne nawjedowanje sekcijow, runje tak kaž předsydomaj rěčneju komisijow dr. Soni Wölkowej a dr. Fabianej Kaulfürstey za dobre a wobhladniwe džěto!

Před nic cyle 30 lětami, jedne lěto k tomu hišće faluje, bu Maćica Serbska z dr. Měrcinom Völkelom jako předsydu znowa založena. Z tehdomnišeho předsydstwa skutkujetej Jěwa-Marja Čornakec dale jako zamotwita za financy a Trudla Malinkowa jako předsydka sekcije a wuběrka w towarstwje. Za tele dołholětne spomóžne džěto w nawodnistwje Wamaj mój nanajwutrobniji džak! A do tohole kota stušam připódlu tež ja, jako třeći čłon.

Mjeno Měrcina Wirtha so na tutym městnje hišće naspomniło njeje, tohodla jemu, nawodže čłonskeje statistiki a finančneje knihi najwutrobniji džak! Mjenować chcu tež swěrneho čłona, kotryž bóle začichim džěta a to ze swojej kameru. Je to Ludwig Sachsa, kotryž je, jeli so njemylu, wšitke Maćične zarjadowanja w Hornjej a Delnjej Łužicy swěru fotografować a tak dokumentować. Džak Tebi, Ludwigo!

Mój wosebity džak stuša předsydcy Mašicy Serbskeje dr. Pěškej Šurmanej za jeho mjeztym hižo 13 lět trajacy njesprócnawy nawod našeje „młódšeje sotry“ Mašicy Serbskeje w Delnjej Łužicy! Džakujemy so sobustawam Mašicy a smy sej dalšeho dobreho zhromadneho skutkowanja wěšći. Je to džensa moja štwórta a zdom poslednja rozprawa jako předsyda tohole najstaršeho nadregionalneho serbskeho towarstwa. Džakuju so tuž wšitkim, kotřiž su Maćične džěto podpěrowali a prošu wšitkich, zo bychy swoju podpěru runje tak nowemu předsydstwu poskićeli a je swěru podpěrowali.

Na žurli Budyskeje radnicy steji w zlotych pismikach starodawne hesto „Da Domine incrementum“. Před lětomaj je wyši měšćanosta wo serbski přetožk prosył, zo by so hesto tež w našej maćerščinje w radnicy jewiło. Maćica Serbska je přetožk podata, tak zo žurlu nětko dwurěčne – łaconske a serbske – hesto w zlotym pismje debi: Knježe daj rozrost – Da Domine incrementum. – To přeju dale tež našej Mašicy Serbskej.

Jurij Łuščanski, předsyda

Budyšin, 26. 9. 2020

Rozprawa předsydstwa Maćicy Serbskeje 2020/21

Powšitkownje

Wot zašćeje hłownje zhromadźizny 26. septembra 2020 je so předsydstwo w cyłku šěsć króc zetkało, jónu w prezency, pjeć króc digitalnje. Hnydom na přěnim posedženju dnja 2. nowembra wuzwoli so dr. Ines Kellerowa na městopředsydku; Alexander Pólk je zamołwity za financy (při čimž so dale knjez Měrćin Wirth hłownje wo wšědne džěto stara) a dr. Annett Brězanec je protokolantka. Kóždy lěto wotměje so jedne posedženje w Delnjeje Łužicy a zwjazamy je z rozmołwu ze zamołwitymi jedneje serbskeje institucije abo serbskeho towarstwa, zo bychmy so na městnje wo aktualnej situaciji informowali. Lětsa bě planowane tajke zetkanje w Šuli za delnjoserbsku rěč a kulturu w Choćebuzu w septembrje přewjesć; bohužel dyrbjachmy je chorosće dla wotprajić (wo nowy termin so staramy).

Kaž hižo loni dyrbjachmy tež w zaštych měsacach koronapandemije dla wšelake zarjadowanja wotprajić; to měješe wosebje za džělawosć našich sekcijow konsekwency; wjace wo tym słyšimy potom w rozprawach sekcijow. Tež za kónc apryla planowanu hłownu zhromadźiznu našeho towarstwa dyrbjachmy zaso wotprajić, dokelž su so postajenja w zadžěwanju dalšeho rozšěrjenja koronawirusa srjedz apryla přiwótřili. Někotři čłonojo su so prašeli, čehodla njezmóžni předsydstwo hłownu zhromadźiznu w ryzy digitalnej abo znajmjeńša hybridnej formje, to rěka přidatnje k prezency poskićić digitalne posedženje. Tež lětsa je přez zakonjedawarja móžnosć data, zo smědža towarstwa swoje hłowne zhromadźizny na hinaše wašnje přewjesć, tež hdyž tole wustawki njeprředwidža. Wothladajo wot toho, zo je naše towarstwo žiwe wot prezencnych zarjadowanjow, je so předsydstwo wědomje přećiwo digitalnej abo hybridnej hłownej zhromadźiznje wuprajiło, dokelž nam techniske wuměńjenja k tomu k dispoziciji nješteja.

W nowembru lěta 2020 wobroći so nawoda biblioteki Herderoweho instituta w Marburgu, knjez dr. Jürgen Warmbrunn, na předsydku. W tamnišim instituće wobdžětaše so mjez 2016 a 2019 projekt ze zaměrom identifikować rubiznu we wobstatku biblioteki něhdyšeje publikaciskeje wotnožki Berlin-Dahlem, kotryž je džensa we wobsydstwje Marburgskeje biblioteki. Při tym zwěsćichu, zo su tam tež materialije z wobsydstwa Maćicy Serbskeje, kotrež chcedža nam rady wróćić. Annett Brězanec je sej přehlad materialijow wobhladała a zwěsćića, zo jedna so hłownje wo dublety abo njoserbske publikacije. Přiwšěm je wotpohlad, tute materialije zaso přiwzać, štož so nadžijomnje w přichodnych měsacach zrealizuje.

Spočatk lěta wobroći so předsydstwo hromadže ze sekciju ludowěda/muzejownistwo na hamtskeho direktora Tobiasa Hentschela w Bórkowach, w kotrymž swój protest přećiwo zastajenju financneho podžěla za Dešnjanski domizniski muzej zwurazni.

Wupisali smy lětsa zaso Maćične myta, džěta maja so hač do kónca nowembra zapodać. Wo wuslědkach informujemy na přichodnej hłownej zhromadźiznje resp. hižo do toho w medijach.

Powołat je so lětsa nowy kuratorij Myta Čišinskeho – nimo toho su so wudžěťali nowe wustawki; perioda čłonstwa w kuratoriju traje nětko wot 2021 so 2026; potom měli so čłonojo wuměnić. Maćica Serbska ma dale zastupjerja w kuratoriju, je to Měrana Cušcyna. Nowe je, zo dóstanje tež delnjoserbske wotdžělenje samostatneho zastupjerja resp. samostatnu zastupjerku; je to Martina Nowakojc. Předsydstwo je wobě zastupjerce prosyło, zo byšćej našu čłonku, dołholětnu předsydku stawizniskeje sekcije a pomnikoweho wuběrka, Trudla Malinkowu namjetowatoj resp. tajki namjet podpěraťoj. Čim bóle so wjeselimy, zo so kuratorij rozsudzi, Myto Čišinskeho lětsa spožčić nic jenož Trudli Malinkowej, ale Malinkec mandželskimaj hromadže, mjez druhim za jeju

wosebity angažement w Maćicy Serbskej. K tutej česći wupraju w mjenje wšitkich přitomnych hišće raz wjele zboža! - Wjele zboža chcu w tym zwisku tež tamnemu mandželskemu porej wupřec, mjenujcy Kaulfürstecom, kotrymajž so spožči spěchowanske myto Čišinskeho.

Přez wutworjenje přidatnych džětowych městnow mjez druhim w Serbskim šulskim towarstwje je nas Założba za serbski lud prosyła, zo bychmy swoju rumnosć w přizemju wotedali. Město toho dóstanjemy nowu rumnosć na 4. poschodže w něhdyšim sekretariaće serbskeho rozhlósa, hromadže ze Serbskim ewangelskim towarstwom (kaž hižo dotal). Čakamy tuchwilu na signal, zo je přetwar zakónčeny a zo móžemy swoje akty a knihi do noweho domicila zarumować. Město za posedženja předsydstwa tam hižo njebudže, ale směmy za to wužiwać druge rumnosće w Serbskim domje. Tam bychmy tež měli techniske wuměnjenje za hybridne posedženja (Pěš Šurman z Choćebuza přišaltowany).

Aktualna statistika: Mamy tuchwilu 107 čłonow, mjez nimi je 14 wukrajnych. Štyrjo su w zašłym lěće zemřeli.

Wopominanja

Lětsa bě Maćica wobdžělena na třoch wopominanjach, kiž bě hromadže z dalšimi partnerami přihotowala. Přenje zarjadowanje wotmě so 21. apryla w Husce, hdžež wopominachmy na Michała Rostoka składnostnje jeho 200. posmjertnych narodnin. Ze stron Maćicy porěči na nutrności w tamnišej cyrkwi předsydky, kiž hódnoćeše dwurěčnje zastužby Rostoka za wuwijanje serbske přirodowědnje terminologije; na kěrchowje dopominaše Trudla Malinkowa na postajenje narownje stele w lěće 1997 składnostnje 150. rónčicy založenja našeho towarstwa a Měrana Cušcyna předčita swójju baseń "Mjetel", kiž bě na česć Michała Rostoka napisala.

23. apryla přeprósy Wuchodosakski DGB do Radworja, zo bychu na Marju Grolmusec składnostnje jeje 125. posmjertnych narodnin wopominali. Jurij Łušćanski zastupowaše při tym Maćicu Serbsku a dopominaše w swojej narěči na jeje zwiski ze serbskim žiwjenjom w jeje młodych lětach.

Na hłownej zhromadźiznje "Společnosti přátel Lužic" w Serbskim seminarje w Praze dnja 5. septembra wopominaše tohorunja Jurij Łušćanski na Maćicarja Jiřija Mudru składnostnje jeho 100. posmjertnych narodnin.

11. septembra wopominachu w Zemicach-Tumicach na swojeho čestneho wobydlerja Jana Bohuěra Mučinka, kiž bě mjez Serbami jako ludowy powědar znaty. Dopódnja zetkachu su zastupjerjo Maćicy Serbskeje, gmejny, towarstwa pčotarjow a dalši zajimcy, zo bychu na jeho skutkowanje za wjes a za Serbow spominali. Wječor přizamknje -y so zabawny program z potomnikami Mučinka, mjez druhim přednošowaše němski awtor Thomas Gerlach, bydlaacy w Radebeulu, wo žiwjenju swojeho prapradžěda. Wubranka Chróšćanskeho cyrkwinskeho chóra zanjese někotre spěwy, a wjeršk bě hudźbno-zabawny program Hartmuta Schulze-Gerlacha.

Na organizowanju wopominanjow we Łužicy bě ze stron Maćicy Jurij Łušćanski wobdžěleny. Za to chcu so na tutym městnje wutrobnje podžakować.

Maćičny jubilej 2022

Na zaštej hłownej zhromadźiznje je so wozjewiło, zo planuje Maćica składnostnje 175. rónčicy založenja w lěće 2022 přewjesć wědomostnu konferencu w kooperaciji ze Serbskim institutom. Za to je so wutworit přihotowanski wuběrk, kiž je so wjacore razy digitalnje zetkało a přěnu papjeru, tak mjenowane "Call for papers" zestajił. W blišim času tutu papjeru wozjewimy a

prosmy wo zapodawanje namjetow za přednoški. Tuta budže na našej a institutnej internetnej stronje přistupna. Planujemy konferencu za 25./26. nowembra 2022.

Nimo wědomostneje konferency chcemy tež w kruhu našich čłonow na tutu róčnicu na hódne wašnje dopominać a wotpowědnu swjatočnosť zwjazać z hłownej zhromadźiznu. Planujemy tuž hłownu zhromadźiznu sobotu, 30. apryla 2022 zaso tu w Serbskim muzeju, najskerje trochu pozdžišo započnjemy; přizamknje so swjatočnosť z kulturnym programom a wšelakimi narěčemi w hosćencu Burghof.

Lěto Zejlerja a Kocora

Domowina je tohorunja za lěto 2022 wuwolała jubilejne lěto, a to "Lěto Zejlerja a Kocora". Ze stron Maćicy planujemy k tomu sympozij ze štyrjomi přednoškami, kiž budže pjatk, 14. oktobra w Serbskim muzeju. Nimo toho přewozmjetaj zastupjerjej Maćicy swjedźenskeje narěči we Łazu (15. oktobra 2022) a w Zahorju (3. decembra 2022).

Domowina

Naspomnić ma so hišće zhromadne džěto z Domowinu wot zašćeje hłowneje zhromadźizny. Domowina bě so w zaštych lěće wobročila na swoje župy a čłonske towarstwa a jim posrědkowala nowe směrnicy za džělawosć třěšneho zwjazka z próstwu wo pokiwy a komentary. W předsydstwje smy so z naćiskom směrnicy zaběrali a na to reagowali ze stejišćom (6. nowembra 2020), w kotrymž smy na někotre zasadne problemowe pola pokazali. Domowina je na zakładze wšitkich přispomnjenjow a pokiwow směrnicy wobdžětała a předžětała. Hač do měrca mějachmy hišće raz składowosć, sej nowu wersiju wobhladać a komentować. Tuž je předsydstwo podało tři konkretne namjety za přewzaće do směrnicy, wot kotrychž je prezidij Domowiny jedyn přewzał.

Dnja 18.3.2021 wobdžěli so předsydku na wirtuelnym zetkanju Domowiny ze swojimi župami a čłonskimi towarstwami. Tute zetkanje služi mjezsobnej informaciji.

W zaštych lětach je Marka Cyžowa Maćicu Serbsku w Zwjazkowym předsydstwje Domowiny zastupowala. Za to wupraju jej w mjenje předsydstwa hišće raz wutrobny džak!

Na hłownej zhromadźiznje Domowiny 12. junija w Slepom wobdžěli so ze stron Maćicy předsydku a Dietrich Šolta. Za zwjazkowe předsydstwo kandidowaše za Maćicu Wito Bejnak, za změrcowski wuběrk dr. Annett Brězanec a za městopředsydu dr. Hartmut Leipner. Wšitcy tři buchu wuzwoleni. Zwjazkowe předsydstwo je so dotal dwójce zetkało; wuběrki so pak hakle na přichodnym posedženju wutworja a ličimy z tym, zo Wito Bejnak budže w jednym wuběrku sobu džětać. Smy so z nim dojednali na wuměnu informacijow po potrebnje.

Styki do wukraja

W lěće 2019 staj so Jurij Łušćanski a Marka Cyžowa na kongresu wšitkich Maćicow w słowakiskim Martinu wobdžěli. Lětsa je k tomu wušoł zběrnik wo tutym kongresu.

Na kóncu džakuju so wšitkim čłonkam a čłonam předsydstwa kaž tež nawodam sekcijow, wuběrka a komisijow Trudli Malinkowej, Andreji Pawlikowej a Ines Kellerowej, Měrkej Šotće, Dietrichej Šotće, Soni Wölkowej a Fabianej Kaulfürstěj za swěrne a wobstajne džěto. Zašty pjatk wotmě so w Choćebuzu hłowna zhromadźizna Maćicy Serbskeje, kiž bě runočasnje wólbna, wšak dyrbjachu loni wšitko wotprajić. Ze stron Maćičneho předsydstwa wobdžěli so na nej Ines Kellerowa. Stare předsydstwo je nowe předsydstwo a tež dotalnego předsydu Pětša Šurmana su

přítomni znova wuzwolili – k tomu tež na tutym městnje wutrobnje gratulujemy (kwěćel je wón hižo dóstał).

Smy wšitcy wužadani, w tutym wosebje za towarstwowe žiwjenje ćežkim potoženju, hdžež njejsu zwučene zetkanja móžne, z angažementom dale džětać a snano tež nowe puće wupruwować. Tež tohodla wostanje jedyn z najwažnišich nadawkow– nic jenož předsydstwa, ale poprawom wšitkich sobustawow –, wabjenje dorosta.

dr. Anja Pohončowa, předsydka

Budyšin, 2.10.2021

Rozprawa předsydky Maćicy Serbskeje 2021/2022

Powšitkownje

Wot zašteje hłowneje zhromadźizny 2. oktobra 2021 je so předsydstwo w cytku štyri króć zetkało, jónu w hybridnej formje, tři króć digitalnje. Postajenja w zwisku z koronapandemiju wobmjezowachu tež w zaštych pollěće džělawosć sekcijow. Tohodla zapřijam džensa wuwzaćnje – dalokož předleža – rozprawy sekcijow, komisijow a wuběrka.

Wjeselu so, zo móžemy džensa planowanu hłownu zhromadźiznu kaž tež swjatočnosť bjez wobmjezowanjow přewjesć a tak na 175. róčnicu dozałoženja Maćicy Serbskeje spominać.

Aktualnje mamy 106 čłonow. Wot zašteje hłowneje zhromadźizny sem zemřě jedyn čłon (Beno Pětška, smy nekrolog styšeli), wustupištaj starobnych přičin dla dwaj čłonaj. Přistupištaj dwaj čłonaj: Franciska Grajcarek z Budyšina a Nemanja Novakov. Nemanja Novakov pochadža z Beograda, studuje pak tuchwilu w Jenje a wuknje serbsce. Wobaj nowaj čłonaj staj so za džensa zamołwitoj.

Maćica Serbska je čłon w towarstwje Serbskeho instituta. Dotal je nas dr. Leńka Šotćic zastupowała. Předsydstwo wupraji jej na tutym městnje wutrobny džak! Wona je wot srjedź měřca wědomostna sobudžětačerka Serbskeho instituta a njemóže tohodla tute džěta hižo wukonjeć. Wjeselimy so, zo je tutón nadawk přewzała dr. Katja Brankačec z Prahi.

Maćična stwa w 4. poschodže w Serbskim domje je mjeztym za nas přistupna, akty pak njejsu hišće zarumowane. Džělmy sej kaž dotal stwu ze Serbskim ewangelskim towarstwom. Směmy za hybridne abo onlineposedženja wužiwać wotpowědnu techniku w Serbskim domje w stwi 106. – Na zaštej hłownej zhromadźiznje připowědžene přiwzaće knihow z něhdyšeho Maćičneho wobsydstwa dyrbješe so koronapandemije dla přestorčić.

Wjele lět je Měrcin Wirth naše financy spuščomnje rjadował, za čo smy jemu jara džakowni. Nětko chce tutón nadawk wotedać, najpozdžišo kónc lěta. Pytamy tuž naslědnika. Jeli maće Wy ideju, na koho bychmy so wobroćić móhli – snano wupraji so tež čłon Maćicy zwólniwy –, bychmy za pokiwy jara džakowni byli.

Na zaštej hłownej zhromadźiznje dósta předsydstwo nadawk směrnicy za wužiwanje pjenjez ze zawostajenstwa Měrcina Salowskeho zestajić a hłownej zhromadźiznje 2022 k schwalenju předpotožić. Wudžětanje směrnicy bě wjacore razy předmjet diskusije na posedženjach předsydstwa; smy so na kóncu na wersiju dojednali, kiž smy Wam z přeprašenjom připóstali. Po čitanju rozprawy budže to přeni dypk džensnišeje diskusije.

Maćica Serbska wobdžěli so kaž hižo loni připowědžene na wšelake wašnje na jubilejnym lěće Kocora/Zejlerja. Přeprašuju Was hižo džensa na sympozij 14. oktobra do Serbskeho muzeja.

Konferenca MS a SI

Kaž připowědžene přizamknje so hłownej zhromadźiznje składnostnje 175. róčnicy załoženja Maćicy Serbskeje swjatočnosť za čłonow. Nimo toho je za 25./26. nowembra toho lěta planowana konferenca, kiž Maćica Serbska w kooperaciji ze Serbskim institutom přewjedže. To je zjawny džěl, zo bychmy na tutu róčnicu hódnje spominali. Přihotowanska skupina wozjewi loni nazymu tak mjenowane call for papers; předleža nam přizjewjenja za 16 přednoškow. Referenca su z Čěskeje a Pólskeje, z Delnjeje a Hornjeje Łužicy a ze Saarbrückena. Smy pola Załožby za serbski lud próstwu wo financelnu podpěru stajili a nadžijamy so pozitiwneje wotmołwy.

Maćične myta

Loni smy wupisali Maćične myta. Zwjeselace rezultaty smy runje słyšeli. Nadźijamy so, zo přichodne wupisanje w léće 2023 runje tak wuspěšnje budže.

Serbski medijowy paket

Nazymu léta 2021 přewza předsydstwo Maćicy Serbskeje nošerstwo za projekt “Serbski medijowy paket za komunalne a wokresne biblioteki w serbskim sydlnskim rumje Braniborskeje”, kiž bu financowany wot Ministerstwa za wědomosć, slědženje a kulturu w Braniborskeje. Maćičny finacielny podźěl wobmjezowaše so při tym na mjeńšu zarjadnisku pawšalu kaž tež na wudawki za jězbné wudawki. Přepodaće cyłkownje 16 paketow smy w dorěčenju z referentom Krajneho zamołwiteho za serbske naležnosće, Mětom Nowakom, jako zjawne terminy přewjedli, stajnje w přitomnosći předsydy Maćicy Serbskeje a resp. abo předsydky Maćicy Serbskeje. Přitomni běchu nimo toho ze serbskeje strony zastupjerka Domowiny kaž tež wotpowědne zamołwite za serbske naležnosće, z němskeje strony nimo wjednikow a sobudžětačerjow bibliotekow tež wjesnjana resp. měšćanosta. Na přěnim oficialnym přepodaću w Złym Komorowje w decembru 2021 wobdžělichu so wobaj zastupjerjej Maćicy kaž tež statny sekretar Tobias Dünow a Měto Nowak. Chorosćow dla mamy poslednje tři terminy w Nowych Wikach, Picnju a Lubinje hišće nachwatać. Zetkanje z ludźimi na městnje skićeše nam móžnosć, nic jenož kontakty nawjazać, ale sej tohorunja wobraz stworić wo połoženju jednotliwych bibliotekow, wo wobstatku serbskich abo serbowědnych medijow kaž tež wo woprawdžitym zajimje tamnišich komunalnych zastupjerjow za serbske naležnosće. Zasadnje je so tutón projekt pozitiwnje přiwzał. Wuraznje chcu so na tutym městnje wutrobnje podžakować pola Měta Nowaka, kiž je cyłe zarjadniske dźěła přewzał a terminy koordinował. Smy na internetnej stronje MS wobšěrnje wo tutym projekće informowali.

Serbska hymna

Dalši wjetši tema, kiž je předsydstwo nastorčiło, je diskusija wo načasnosći teksta serbskeje hymny; konkretnje dže wo słowčko “mužojo” w 2. štučce. Wuchadžam z toho, zo sće Wy, česćeni Maćicarjo a česćene Maćicarki, mjeztym wšitcy našu namołwu kaž tež rozprawy, dopisy atd. na wědomje brali, kiž smy – dalokož bě to móžno – tež na našej internetnej stronje spřistupnili. W januarje sym so na šefredaktora SN, Janeka Wowčerja wobročiła z próstwom diskusijny wječor organizować, štož wón tež rady přiwza. Bohužel njeje so nam dotal radžito termin postajić, najskerje budže w meji. Jeli nic, nachwatamy to nazymu. Ja tajku diskusiju jara witam, dokelž móžemy bjezposrědnje na prašenja abo wobmyslenja reagować. Sym tuž jara džakowna, zo móžach hižo 9. měrca w Choćebuskim Serbskim muzeju direktnje z ludźimi do rozmołwy přińć.

Nohcemy žadyn spěšny rozsud. Chcemy sej cyłe léto chwile wzać a přemyslować, argumenty hromadzić (što reči za změnu, što přećiwo tomu), wědu wo teksće Zejlerjoweje basnje a pozadki dotalnych změnow originala rozšěrić atd. (přirunujće tež nastawk Franca Šěna w mejskim wudaću Rozhlada “Serbska narodna hymna: jeje nastaće a jeje změny”). Móžu sej předstajić, zo zjimamy diskusiju na přichodnej hłownej zhromadźiznje Maćicy Serbskeje a zo jako hłowna zhromadźizna wuprajimy wěste doporučenje. – Wuchadžam z toho, zo budže nastorčena diskusija wo serbskej hymnje tež předmjet džensnišeje diskusije towarstwa – smy džakowni za wšitke pokiwy!

Zhromadne džěto z Domowinu

W januarje je předsyda Domowiny, Dawid Statnik, wšitkich předsydow župow a čłonskich towarstwow na wurjadnu zhromadźiznu přeprosył. Při tym je što wo prašenje, hač měli lětsa wurjadnu hłownu zhromadźiznu Domowiny přewjesć, zo bychy so trěbne změny wustawkow Domowiny po žadanjach hamtskeho sudnistwa schwalić móhli. Předsydža so za to wuprajichu. Tuž wotměje so pjatk 3. junija 2022 popoždny wurjadna hłowna zhromadźizna Domowiny z redukowanym klučom delegatow. Wotpowědne papjery stajaja so towarstwam a župam sčasom k dispoziciji.

W měrcu přeprosya Dawid Statnik na tradicionelnu rozmołwu z předsydami župow a předsydu. Chorosće dla so ze stron Maćicy nchtó na njej njewobdžěli, protokol nam pak předleži.

Maćica Serbska je Domowinje a Wendlanskemu přećelskemu kruhej kooperaciski partner za přednošk dr. Jensa Schneeweißa na temu "Daloko na zapadze – zasydlenje Połobskich Słowjanow z archeologiskeho wida" pónđzela, 9. meje 2022 we Wojerecach (wabjenske łopjena wuleža, na homepage za to wabimy, mejlki sym postał). Zajimcy su tam witani.

Maćica a wukraj

Z Maćicu Słowakskej pěstujemy prawidłownje kontakt. Zašće lěto podach za jich nowo založeny žurnal přehlad wo našich aktiwitach; žurnal je njedawno wušoł. Štóž ma zajim, sej jón raz wobhladać, móže to činić. Prošu pak wo to, žurnal tu wostajić za naš archiw.

Wójny Ruskeje přećiwu Ukrainje dla smy w předsydstwje stejšćo wozjewili. Smy so z wotpohladom vzdali wótrych słowow a zasadneho zacpěwanja wšitkich stykow do Ruskeje kaž smy to zdžěla ze stron němskich a pólskich uniwersitow słyšeli.

Džěto sekcijow

Koronapandemije dla njemóžachu sekcije regularnje džětać. Jeničce pomnikowy wuběrk a Hornjoserbska rěčna komisija so prawidłownje zetkašej. Za džensa předleži (jeničce) rozprawa HRK, wot wšitkich druhich sekcijow a komisijow słyšimy klětu wotpowědne rozprawy.

Hornjoserbska rěčna komisija je so w lěće 2021 pjeć króć schadźowala: 22.01., 19.03., 25.06., 15.10. a 17.12.2021. Wšitke zeńdženja wotměchu so wobstejnosćow pandemije dla jako widejokonferenca, tute wašnje pokročujemy w lěće 2022. Dvě planowane zeńdženja (25.09. a 12.11.2021) njemóžešej so wulkeje ličby zamołwjenjow dla přewjesć. 2022 mějachmy dalše tři zeńdženja (04.02., 11.03, 08.04). Předmjet jednanjow w lěće 2021 běchu dale prawidła wulko a małopisanja na zakładze předtohi dr. T. Meškanka a klawturne skupiny. Tutón tematiski wobłuk smy w měrcu 2022 zakónčili. Zwostawaja hišće prawidła zeserbšćenja cuzych słowow. W měrcu je Hańža Smolina ze swojim wotchadom na wuměnk džěto w komisiji zakónčila, předsydstwo je so jej za spušćomne a aktiwne sobudžěto z listom podzakowalo. W aprylu je komisija dweju noweju čłonow dóstała: Měrcina Bałcarja (nastědnika Hańže Smolineje w redakciji SN) a Leńku Šotćic, kotraž je wot srjedź měrcy wědomostna sobudžětaćerka Sl.

Anja Pohončowa, předsydka

Budyšin, 30.4.2022

Rozprawa předsydstwa Maćicy Serbskeje 2022/23

Powšitkownje

Wot zašćeje hłowneje zhromadźizny 30. apryla 2022 je so předsydstwo regularnje pjeć króć zetkało, jónu přidatnje digitalnje. Zetkanje w Delnjeje Łužicy přewjedzechmy w Šuli za delnjoserbsku řeč a kulturu, hdžež poskićeše nam wjednica Uta Hentselowa přehlad wo džětawosći kaž tež wo aktualnych wužadanjach.

Aktualnje mamy 105 čtonow. Wot zašćeje hłowneje zhromadźizny sem zemře jedyn čton, dwaj čtonaj wustupištaj. Přistupištaj dwaj čtonaj.

Wjele lět je Měrcin Wirth naše financy spuščomnje rjadował; kónc zašćeho lěta je tute zastojnstwo zložil. Na tutym městnje wuprajimy jemu wutrobny džak za zdokonjane džěto. Ze spočatkom noweho lěta smy tutón nadawk přepodali do młódšich rukow. Přewzata je tutón nadawk Claudia Pohlinkowa.

Loni w lěću dósta naše towarstwo wospjet pjenježny dar Altmanec mandželskeju we wysokosći 200 €.

Wot februara hač do kónca julija tutoho lěta zastupuje předsydu Maćicy Serbskeje dr. Hartmut Leipner.

Džětowe ćežišća

Dalewjedženje resp. zakónčenje projektow

Serbski medijowy paket

Hižo loni na hłownej zhromadźiznje rozprawjach wo projekće „Serbski medijowy paket za komunalne a wokresne biblioteki w serbskim sydlenkim rumje Braniborskeje“, financowany wot Ministerstwa za wědomosć, slědženje a kulturu w Braniborskej. Přepodaće cytkownje 16 paketow přewjedzechu so w dorěčenju z referentom Krajneho zamołwiteho za serbske naležnosće, Mětom Nowakom, jako zjawne termíny, stajnje w přitomnosći předsydy Maćicy Serbskeje a resp. abo předsydky Maćicy Serbskeje. Přitomni běchu nimo toho ze serbskeje strony zastupjerka Domowiny kaž tež wotpowědne zamołwite za serbske naležnosće, z němskeje strony nimo wjednikow a sobudžětačerjow bibliotekow tež wjesnjanosta resp. měšćanosta. Chorosće dla přesuny so zakónčenje projekta na kónc junija: 15.6. wotmě so přepodaće knihow Nowych Wikach a 26.6. w Lubinje, stajnje w přitomnosći předsydy Maćicy Serbskeje, dr. Pěťša Šurmana.

Maćične myta

Loni na hłownej zhromadźiznje wozjewichmy wuslědky wupisanja Maćičnych mytow za lěto 2021. Dokaž bě dobyčerka spěchowanskeho myta Hórnikoweho myta na hłownej zhromadźiznje chora, stej předsydka a městopředsydka jej myto w šulskej wučbje přepodať.

Dobyčerkam Šwjeloweho myta a spěchowanskeju mytow tuteje kategorije kaž tež dobyčerkomaj spěchowanskeho myta za studentow a absolwentow (potajkim Mukoweho myta) spožčichu na hłownej zhromadźiznje Maćicy Serbskeje loni w juniju wotpowědne myta.

Směrnicy za wužiwanje pjenjez ze zawostajenstwa Měrcina Salowskeho

Loni na hłownej zhromadźiznje je předsydstwo předstajilo přěni naćisk směrnicy za wužiwanje pjenjez ze zawostajenstwa Měrcina Salowskeho. Po přěcach hłowneje zhromadźizny je so

předsydstwo hišće raz – a to wjacore razy w běhu lěta – intensiwnje z tutym naćiskom zaběrało. *Tole je wosebity dypk na dnjowym porjedže, tohodla nětko na tutym městnje wjace k tomu njepraju; nachwatam to potom na wotpowědnym městnje.* Wuzběhnyć chcu, zo je wažne, zo móžemy tutón dypk dnjowego porjada woprawdže wuspěšnje zakónčić. Mějachmy w zašłym pot lěće konkretne naprašowanja dla móžneho spěchowanja přez Maćicu (k tomu pozdžišo wjace).

Maćičny jubilej w lěće 2022

Loni woswjeći naše towarstwo 175. róčnicu swojeho založenja; k tomu běchmy člonow po hłownej zhromadźiznje sobotu, 30. apryla na swjatočnosť do hosćena Burghof přeprosili, kotruž knjeni Hilža Zyndžina a Aleksander Pólk hudźbnje wobrubistaj. Dotalni a nětčiši předsydzja (Jan Malink, Jurij Łušćanski, Anja Pohončowa) kaž tež předsyda Mašice Serbskeje Pěť Šurman rozprawjachu wo swojich nazhonjenjach a wjerškach w tutej funkciji.

Nimo toho wuhotowachmy 25. a 26. nowembra 2022 w kooperaciji ze Serbskim institutom w Budyskim Serbskim domje konferencu „Wědu šěrić – Wissen schaffen – wědu šěrić“. W 15 přednoškach wěnowachu so referenca předewšěm młódsim stawiznam towarstwa. Mjez druhim zaběrachu so přednoški z přěnimi iniciatiwami wozrođenja Maćicy abo ze stykami towarstwa do stowjanskeho wukraja, předewšěm do Pólskeje a Čěskeje. Druhi dzeń konferency bě najprjedy wusměrjeny na džělawosć wubraných sekcijow a komisijow Maćicy Serbskeje. Zakónčacej impulsowej referataj wusměřištej wid na přichodne wužadanja. Falowacy dorost kaž tež sebjezrozumjenje Maćicy jako wědomostne towarstwo tworještej ćežišći diskusije.

Referenca běchu z Čěskeje a Pólskeje, z Delnjeje a Hornjeje Łužicy a ze Saarbrückena. Zatožba za serbski lud podpěraše konferencu financielnje, towarstwo njedyrbješe připtaćić.

Wšitke přednoški maja so w Matym rjedže Serbskeho instituta publikować.

Lěto Zejlerja a Kocora

Lěto 2022 bě jubilejne lěto na česć Handrija Zejlerja (1804–1872) a Korle Awgusta Kocora (1822–1904). Domowina přewza za to koordinaciju terminow. Za wobsahi běchu jednotliwe towarstwa a institucije sami zamotwite.

Serbska hymna

Tematisce zarjaduje so tu diskusija wo serbskej hymnje, kotraž bazuje na basni Handrija Zejlerja z lěta 1827. Spočatk lěta 2022 je předsydstwo Maćicy Serbskeje přeprosyło na zjawnu diskusiju wo tym. Dnja 22. septembra 2022 scěhowaše zjawny diskusijny wječor w Serbskim domje w Budyšinje k tutej temje, kotryž smy hromadže z redakciju Serbskich Nowin přewjedli. W Serbskich Nowinach kaž tež w serbskim rozhlósu so wo tym rozprawješe. Wjace k tutej temje w dalšim džělu hłowneje zhromadźizny, wšak stej „Serbska hymna“ jako wosebity dypk na dnjowym porjedže.

Maćica Serbska zarjadowa nimo toho w lěće Zejlerja a Kocora w kooperaciji ze Serbskim institutom pjatk, 14. oktobra 2022 w Serbskim muzeju w Budyšinje sympozij z pjeć přednoškami. Dwaj přednoškaj wěnowaštej so z literarnowědomostneje perspektiwy Handrijeje Zejlerjeje. Tak steješe Zejler jako zatožer serbskeje poezije a jeho angažowane skutkowanje jako redaktor serbskeho tydženika „Tydženske Nowiny“ w srjedžišću. Rěčespytnej přednoškaj zaběraštej so na jednej stronje z genderlinguistiskim aspektom jeho basniskeho stworjenja, na druhej stronje z jeho rěčnymi wosebitosćemi hladajo na wotchilenja wot džensa płaćiweje spisownorěčneje normy. Dalši přednošk diskutowaše z hudźbnowědomostneho wida prašenja hudźbného tworjenja Kocora a jeho recepcije. W měrcowskim wudaću Rozhlada tutoho lěta su štyri přednoški

wozjewjene; pjaty budže w aprylskim čisle; potom – tak so nadžijam – budže tež informacija k tomu, zo bazuja tute přinoški na přednoškach našeho sympozija.

Na swjatočnym zarjadowanju 15. oktobra 2022 we Łazu hódnoćeše prof. Dietrich Šoŭta jako člon Maćičneho předsydstwa skutkowanje Zejlerja jako serbskeho basnika. Předsydka połoži po tym w mjenje Maćicy kwěćel při jeho pomniku. Na podobnym zarjadowanju w Zahorju 3. decembra 2022 spominaše Maćicarka Marka Cyžowa na skutkowanje Kocora jako serbskeho komponista. Dr. Annett Brězanec zastupowaše Maćične předsydstwo a połoži tež tam kwěćel.

Restitucija Maćičnych knihow

Pjatk, 16. decembra 2022 wróćichu so bibliotekowe wobstatki Maćicy Serbskeje, kotrež chowachu so minjene lětdžesatki w slědźerskej bibliotece Herderoweho instituta za historiske wuchodosrjedźoeuropske slědženje w Marburgu. Jedna so wo 172 knihow a časopisowych zešiwkow, kotrež so jasnje jako swójstwo Maćicy Serbskeje identifikowachu. Z ruki nawody slědźerskeje biblioteki a zastupowaceho direktora Herderoweho instituta, dr. Jürgena Warmbrunna, přija předsydka Maćicy Serbskeje wróćene materialije a je po tym nawoźe Serbskeje centralneje biblioteki, Witej Bejmakej přepoda. Serbske a němske medije wo tutym podawku wobšěrnje rozprawjachu.

Mjeńše zarjadowanja z dalšimi partnerami

Zarjadowanje we Wojerecach z Wendlandskim towarstwom a Domowinu

We Wojerecach přednošowaše 9. meje 2022 archeologa dr. Jens Schneeweiß we wobtuku zhromadneho zarjadowanja Domowiny, Maćicy Serbskeje a Wendlandskeho přećelskeho a džětoweho kruha na temu „Daloko na zapadže – zasydlenje Połobskich Słowjanow z archeologiskeho wida“.

Mjezynarodny wědomostny kolokwij: Jan Buk – po puću k wuměštwu

Při zakónčacym zarjadowanju wosebiteje wustajeńcy “Wšo je krajina. Serbski moler Jan Buk” pjatk, 24. februara w Budyskim Serbskim muzeju wustupowaše Maćica Serbska jako kooperaciski partner. Mjez referentami na mjezynarodnym wědomostnym kolokwiju kaž tež mjez wobdźělnikami na kulojnym blidže na samsnym dnju běchu tohorunja Maćicarjo z Pólskeje a Łužicy aktiwnje zastupjeni: prof. dr. Piotr Pałys, dr. Małgorzata Mieczkowska a Jurij Łuščanski. Organizaciju zarjadowanja ležeše w rukach Christiny Boguszoweje ze Serbskeho muzeja a Lydje Głuchowskeje z Instituta za wizuelne wuměštwu Zielonogórskeje uniwersity a jeju kolegow.

Spominanje na Jana Pawoła Křižana

Dale bě Maćica Serbska wobdźělena na wopomnjenskim zarjadowanju w Hodźiju składnostnje 100. posmjertnin fararja a něhdyšeho předsydy Maćicy Serbskeje Jana Pawoła Křižana. Dr. Annett Brězanec přihotowaše za to přednošk wo skutkowanju Křižana jako redaktora serbskich časopisow a předsydy Maćicy Serbskeje. Přizamkny so krótke česćowanje při jeho rowje; tež tu połoži so kwěćel.

Domowina

Na wurjadnej hłownej zhromadźiznje Domowiny dnja 3. junija 2022 w Choćebuzu, na kotrejž měli so změny wustawkow schwalić, wobdźěli so předsydka.

Lětuša hłowna zhromadźizna Domowiny budže 22.4.2023; na njej wobdźělitej so za Maćicu předsydka a městopředsydka.

Hižo 29. měrca je Dawid Statnik po zwučenym wašnju přeprósyt předsydow župow a towarstwow; na posedženju wobdźěli so předsydka.

Załožba za serbski lud

Załožba za serbski lud je po zwučenym wašnju džěławosć rěčneju komisijow finacielnje podpěrała. Wudawki za to su tuchwilu poměrnje niske a wobmjezuja so na płaćenje posedženskich pjenjow za tych čłonow, kotřiž njemóža so na posedženjach w džěłowym času wobdźělić.

Nimo toho je Załožba loni našu konferencu finacielnje spěchowala.

Spočatk tutoho lěta dóstachmy kaž wšitke druge serbske towarstwa a institucije informaciju ze zarjada Załožby za serbski lud wo změnenych směrnicach při wupłaćenju spěchowanskich pjenjow. Smy zasadnje signalizowali, zo by tole k problemam a redukowanju towarstwoweho džěta wjedło. Nimo toho smy prosyli wo pruwowanje předpisow. Po našim měnjenju móža so powšitkownowužitne towarstwa, kotrychž džěławosć njeje na dobytk wusměřjena, z tutoho rjadowanja wuwzać. Reakcija direktora Załožby za serbski lud, Jana Budarja, na to pokazuje, zo je sej Załožba toho wědoma a zo chcedža směrnicy wotpowědnje formulować a nadźijomnje na posedženju Załožboweje rady w meji schwalić.

Tutón tydzeń dóstachmy informaciju direktora Załožby, zo wupisa lětsa zaso Idejowe wubědźowanje "Rěč zwjazuje". Za hódnoćenje zapodatych idejow chce Załožba wutworić neutralnu a njewotwisnu jury. (w cyłku 11 ludži). Tuž so prašam Was, hač je něchtó zwólniwy, w tutej jury sobu džětać. Hač do jutrow prošu wo informaciju na mnje.

Kontakt do wukraja

Wopomnišćo za dr. Geralda Stona w Oxfordže

Na próstwu ameriskich přećelow Serbow wobroći so Trudla Malinkowa z wosebitej namotwu na serbsku zjawnosć. Za zemřěteho wuznamneho wědomostnika a wuskeho přećela Serbow chcedža na jeho skutkowanišću na Hertford College w Oxfordže wopomnišćo stworić. W bibliotece ma so zarjadować wosebity wotdžěl, w kotrymž chowaja so wšitke wozjewjenja dr. Stona kaž tež dalše publikacije wo serbskich temach, kiž su we Łužicy a w USA wušli. Tež wobraz a pomjatna tafla matej tam na njeho dopominać. Towarstwa kaž tež priwatni ludžo scěhowachu tutej namotwje a tak je Maćica kónc zašeho lěta 1070 € přepokazala. Maćica Serbska je 100 € dała.

Matica slovenská

Ze słowakskej Maćicu „Matica slovenská“ pěstuje Maćica Serbska prawidlowny kontakt. Wot lěta 2021 wudawaja časopis „Slovanský obzor“, w kotrymž wozjewjeja tež rozprawy lužiskeje Maćicy; loni bě w druhim čisle interview z předsydku Maćicy wo aktualnych předewzaćach wozjewjeny (2022, č. 2, s. 28–29). Zapodali smy mjeztym tež rozprawu wo našej lońšej džěławosći. Dóstali

smy za spočatk awgusta přeprašenje do Martiny na tamniše zetkanje Maćicow skladnostnje 160. róčnicy založenja Maticy Slovenskeje. Dwaj člonaj předsydstwa chcetaj so na nim wobdželić.

Džětowe čezišća 2023/24

Lětsa chcemy zaso wupisać Maćične myta. Předwidžane su w tym zwisku informaciske zarjadowanja na Budyskim Serbskim gymnaziju (za Hórnikowe myto) kaž tež we wobtuku dorostoweho zetkanja při Serbskim instituće (za Mukowe myto). Zhromadne džěto z Delnjoserbskim gymnazijom je w zaštych lětach jara derje fungowało a wuchadžamy z toho, zo to tež lětsa derje funguje.

Z prašenjom sebjezrozumjenja a kak měli jako towarstwo w přichodže naše džěto dale wusměrić, chcemy so tež w přichodnych měsacach dale zaběrać. Cyle wědomje njewustupuje w lětušej rozprawje sada, zo so Maćične džěto hłownje w sekcijach wotměwa. Wězo je w zaštych třoch lětach koronapandemija zawinowata wobmjezowanja towarstwoweho žiwjenja, ale zda so, zo tež druge faktory rólu hraja, mjez druhim falowacy dorost abo spadowacy zajim. Cyle akutnje wupada w Delnjej Łužicy. Zajim za Maćicne zarjadowanje ze stron člonow je w zaštych lětach rapidnje woteběrať, na což Pěťš Šurman stajnje zaso pokazowaše. Lětsa maja so za Maćicu Serbsku wólby přewjesć. Hižo nětko staj dwaj člonaj tamnišeho předsydstwa signalizowatoj, zo hižo njekandidujetaj, jedyn z njeju je dotalny předsyda sam. –

Tež w Hornjej Łužicy maja po wšěm zdaću sekcije swoje problemy. - Njeje tak, zo Maćica njedžěta – z aktualneje rozprawy wšak wuchadža mnohostroškosć džětawosće předsydstwa. **Ale** Maćične předsydstwo džěta jenož z minimalnej wobsadku, kaž je to po wustawkach předpisane. Klětu budu zaso wólby a bych so wjeseliť, hdy bychmy tónkróc wjac kandidatow namakali.

Hladajo na tuchwilnu situaciju w našim towarstwe wobhladuju diskusiju na kóncu našeje konferency w nowembru jenož jako započatk. Chcemy w přichodnym času organizowac džětowe zetkanja, na kotrymž so dale z tym zaběramy. Dže tež wo prašenje wobsahoweho wusměrjenja našeho towarstwa. Předsydstwo wobroći so w blišim času na konkretnych člonow, ale bychmy so tež wjeselili, hdy by tón jedyn abo druhi člon sam so pokazat a zajim za aktiwne wobdželenje na tutym procese přizjewiť. Wažne je, zo tutu diskusiju dale wjedžemy a ju najprjedy jónu internje wjedžemy.

W tutym zwisku namjetuju, zo předsydstwo da pruwowac wustawki našeho towarstwa. Poslednje aktualizowanje sta so w lěće 2015. W zwisku z wobdžětanjom wustawkow Domowiny, z diskusiju wo wusměrjenju Maćicy, ale tež na zakładze nazhonjenjow z hamtskim sudnistwom widžimy trěbnosć, zo damy naše wustawki wot jurista pruwowac (digitalne posedženja, wólby městopředsydy, zaměr towarstwa).

Na kóncu mojeje rozprawy chcu so hišće wutrobnje podzakowac pola wšitkich člonow Maćičneho předsydstwa, wosebje pak pola městopředsydky, dr. Ines Kelleroweje, kaž tež pola dalších člonow, kotřiž so na wšelake wašnje za naše towarstwo angažuja.

Anja Pohončowa, předsydkka

Budyšin, 18.3.2023

Rozprawa předsydstwa 2023/2024

Powšitkownje

Wot zašćeje hłowneje zhromadźizny 18. měrca 2023 je so předsydstwo regularnje **pječ** króć zetkało (8.5.2023; 3.7.2023; 18.9.2023; 13.11.2023; 15.1.2024); dr. Pětša Šurmana zastupowaše w přenjeje potojcy zašćeho lěta dr. Hartmut Leipner w předsydstwje. Zetkanje w Delnjeje Łužicy přewjedzechmy 13.11.2023 w Delnjoserbskim gymnaziju, hdžež poda nam amtěrowacy nawoda knjez dr. M. Guttke dohlad do aktualneho šulskeho žiwjenja.

Na januarske posedženje je sej předsydstwo přeprósylu zamotwitu redaktorku Rozhlada Haňžu Wjeselic na rozmołwu. Smy ju prosyli, zo by nam wo přěních nazhonjenjach rozprawjela a so wo dalšim wusměrjenju Rozhlada wuprajila.

Aktualnje mamy 105 čłonow. Wot zašćeje hłowneje zhromadźizny sem zemrě jedyn čłon, jedyn čłon wustupi, dwaj přistupištaj.

Loni dósta naše towarstwo wospjet pjenježny dar Altmanec mandželskeju z Eilenburga we wysokosci 200 €. Za to wutrobny džak. Džakujemy so tež pola darićelow abonentu Rozhlada.

Džětowe ćežišća 2023/2024

Směrnicy za wužiwanje pjenjez ze zawostajenstwa Měrcina Salowskeho

Hłowna zhromadźizna je 18. měrca 2023 *Směrnicy za wužiwanje pjenjez ze zawostajenstwa Měrcina Salowskeho* schwalila a posudžowansku komisiju wuzwolila. Do njeje stušeja Marka Maćijowa, Měto Nowak a dr. Sonja Wölkowa. Marka Maćijowa wuzwoli so jako řečnica. Posudžowanska komisija je sej jednanski porjad wudžetala a jón 23. junija 2023 schwalila. Směrnicy a jednanski porjad su na internetnej stronje Maćicy Serbskeje přistupne.

W lěće 2023 dósta posudžowanska komisija jednu próstwu wo spēchowanje. Ewangelisko-lutherska wulkowosada Budyšin chce rownišćo Karla-Eduarda Heringa a Johanna Gottlieba Dresslera na Tuchorskim pohrjebnišću saněrować. Wonaj běštaj wučer resp. direktor Krajnostawskeho wučerskeho seminara a spēchowastaj serbski wučerski dorost. Maćica Serbska spēchuje projekt ze 750,00 eurami z Fonda Salowskeho. Pjenjezy so wuplaća, ručež je so saněrowanje do nadawka dało.

Dodawk předsydky: Wuplaćili smy dale 1000 € z Fonda Salowskeho za filmowy projekt Romana Pernaka, kotryž je so loni hižo skrótka předstajit. Próstwa bě dóšta nazymu 2022 a tohodla je tehdy předsydstwo wo tym rozsudžilo.

Serbska hymna

Loni na hłownej zhromadźiznje schwalichmy namjet wo zawjedženju tekstoweje warianty serbskeje hymny. Rozprawa w Serbskich Nowinach pod nadpismom „Maćica doporuča změnu hymny“ (20.3.2023, č. 56, str. 1) njewotpowědowaše intensiji našeho towarstwa. Tohodla je předsydku z wotpowědnym dopisom dyrbjela tole korigować a skedźbni na to, zo bu rozsudžene zawjesć wariantu druheje štučki (SN 22.3.2023, č. 58, str. 2). Smy dali wizitki ćišćeć z nowym tekstom z wotpohladom, zo móža sej ći, kotřiž to chcedža, wizitku do swojeje móšnje tyknyć a tak nowy tekst hymny při sebi měć, hdyž so hymna spēwa. Předstajila a rozšěřila je předsydku tutu wizitku přěni raz na hłownej zhromadźiznje Domowiny loni w Choćebuzu, hdžež měješe tež skladnosć, rozsud hłowneje zhromadźizny MS skrótka předstajit. Domowina podpěra rozsud

Maćicy Serbskeje mjez druhim na tajke wašnje, zo na swojich zarjadowanjach, kotrež so zakónča ze serbskej hymnu, tež na nowy tekst skedźbni.

Z wjeselom smy na wědomje brali, zo je mdr při nahrawanju hymny w modernym šaće hnydom tři warianty wobkedźbować, mjez nimi tež wot nas namjetowany nowy tekst.

Maćičny jubilej w léće 2022

Składnostnje 175. róčnicy dozatoženja Maćicy Serbskeje smy w kooperaciji ze Serbskim institutom w léće 2022 wuhotowali mjezynarodnu konferencu. Redakciski team, kotremuž přistušeja dr. Theresa Jacobsowa, dr. Ines Kellerowa a dr. Anja Pohončowa, je w zaštych léće intensiwnje na manuskriptach džětať. Nimo konferencnych přednoškow su so přidatnje do zběrnika přiwalali přinoškaj Trudle Malinkoweje wo džělawosći stawizniskeje sekcije a pomnikoweho wuběrka kaž tež krótke narěče, kotrež su předsydzja na swjatočnosći 30. apryla 2022 w hosćencu Burghof džerželi. Z tym změjemy wulkotnu dokumentaciju Maćičneje džělawosće zaštych 30 lět a hódne pokročowanje Völkeloweho spisa „Trać dyrbi Serbstwo“ z lěta 1997. Konferencny zběrnik wuńdže po něčičišim stawje w druhim kwartalu w Małym rjedže SI a budže potom na předaň resp. swobodnje jako pdf-ka na internetnej stronje SI přistupny.

Maćične myta

Loni smy zaso wupisali Maćične myta. Wuzběhnyć chcu, zo stej předsydzka a městopředsydzka přěni króc direktnje w Serbskim gymnaziju před šulerjemi za naše myta wabiťoj. Při tej składnosći smy jako Maćica wosobinski kontakt ze zamoťwitej wučerku za fachowe džěto nawjazali a chcemy tutón kontakt tež w přichodže wudžeržować (wuslědki předstajeja so w dalšej rozprawje).

Skedźbnić chcu pak na to, zo ma nowe předsydstwo wustawki Maćičnych mytow předžětać; dže mjez druhim wo wotstronjenje wšelakich formalnosćow (na přikład nastupajo wobjim) kaž tež wo jasnym formulowanju, zo spožči so za kóždnu kategoriju jedne myto. Přemyslować móhli wo tym, hač zawjedžemy druhe a třeće myto.

Quo vadis Maćica Serbska?

W lońšej rozprawje naspomni so, zo chcemy so zaběrać z prašenjom sebjezrozumjenja a kak měli jako towarstwo w přichodže naše džěto dale wusměrić. K tomu je so předsydstwo wobroćito na dalšich čłonow, zo bychmy w šěršim kruhu započeli wo přichodže Maćicy přemyslować. Nimo předsydstwa su pódlá: Měto Nowak, Lubina Malinkowa, Theresa Jacobsowa, Cordula Ratajczakowa, Hartmut Leipner, Pětr Džisławk, Měrcin Brycka, Jadwiga Kaulfürstowa.

Prěnje zetkanje wotmě so 30. nowembra 2023 a druhe zetkanje 30. januara (hybridne zarjadowanje).

Mjezystaw w hrubych rysach:

- Maćična akademija w Budyšinje njech wostanje; přidatnje móhli z tutym formatom won na wjes hić po moće Maćična akademija po puću,
- towaršliwosć za čłonow a zajimcow njesměmy z wočow zhubić,
- cyklus přednoškow k wubranym temam, na přikład wo serbskich stawiznach a dr. jako dalekubłanski poskitk za dorosćenych a šulerjow
- Maćica by móhta fungować jako zjawny forum za diskusije wo dotal njewobkedźbowanych resp. njewobdžětaných temach.

Na přichodnym zetkanju 24.4. chcemy tole konkretizować a so prašeć, kotre capacity su za to trěbne, měto so w Maćicy strukturelnje něšto změnić a ma tole konsekwency za wustawki. Dalši zajimcy su wězo witani. Štóz ma zajim, so na tutech zetkanjach wobdźělič, njech so pola předsydky přizjewi.

Wšelčizny

Po wuspěšnym zakončenju projekta w kooperaciji z Braniborskim ministerstwom za wědomosć, slědženja a kulturu „Serbski medijowy paket“ w léce 2022 smy loni pytali rozmołwu ze zamołwitej za serbske naležnosće w Sakskej, knjeni dr. Madlenu Malinkec. Předsydka a městopředsydka běštej w juliju w Sakskim ministerstwje za wědomosć a wuměłstwo w Drježdźanach. Na rozmołwje wobdźěli so nimo mjenowanych tež knjez dr. Jens Baumann, mjez druhim zamołwity za komunalne naležnosće. Bě to jara přijomna rozmołwa. Na kóncu so pak wukopa, zo bychu wšak pjenjezy za tajki projekt k dispoziciji stali, ale Maćica njeby móhła jako nošer fungować (dyrbi to komunalny nošer być). Maćica by so wo wšitke kontakty a tež wo organizaciju starać dyrbjała, ale projekt njeby na kóncu oficialnje žadyn Maćičny był. Tohodla njejsmy tutón poskitk přiwzali. W tym zwisku dyrbi so wšak rjec, zo maja komunalne biblioteki šansu za financowanje serbskich knihow (to w Sakskej hinak funguje hač w Delnjej Braniborskej).

Loni w nalěcu je so Maćicar na předsydstwo wobroćit a projektowu skicu „Cytkowne wudaće Kocora“ předstajit; předsydstwo da so poradźować wot fachowče. Nowa zaběra z Kocorom pod aktualnym widom je bjezdweła trěbna – tole předsydstwo podpěruje. Najprjedy pak dyrbjať so nošny koncept nadźětać. Realizowanje tajkeho hoberskeho projekta je pak jenož z partnerami a třećimi srědkami móžne. Maćica za to capacity nima a móže projekt tohodla tuchwilu jenož ideelnje podpěrać.

Mytowani Maćicarjo

Dnja 14. oktobra 2023 spožči so bywšemu předsydzce Maćicy Serbskeje, Jurjej Łušćanskemu, Myto Čišinskeho za jeho mnohostronske skutkowanje na polu kultury a wuměłstwa a za wobstajne wudźeržowanje stykow k słowjanskim susodam na dobro serbskeho ludu. Lawdaciju dźeržeše předsydka; tekst je w januarskim čisle 2024 Rozhlada wotčišćany.

Maćične předsydstwo zapoda w nalěcu próstwu na mytowanski wuběrk Domowiny, zo by so předsydzce Maćicy Serbskeje, dr. Pětšej Šurmanej, spožčiło Myto Domowiny 2023. Smy so jara wjeselili, zo wuběrk našej próstwje wotpowědowaše.

Dale wjeselimy so, zo bě Maćicar Ludwig Saksa z Radworja přeprošeny na nowolětne přijeće pola zwjazkoweho prezidenta Waltera Steinmeiera; na tute wašnje počesći so jeho čestnohamtski angažement w Radworskej šuli.

Našej čłonce Ludmili Budarjowej spožči so za jeje angažement na polu serbskeho kubłanja Zwjazkowy zastužbny rjad. W lawdaciji skedźbni so wosebje na jeje wjelelětne skutkowanje na čole Serbskeho šulskeho towarstwa.

Wšitkim mjenowanym počesćenym wuprajimy na tutym městnje naše najwutrobnje zbožopřeća!

Domowina

Na hłownej zhromadźiznje Domowiny dnja 22. apryla 2023 w Choćebuzu wobdźělištej so ze stron Maćicy Serbskeje předsydka a městopředsydka. Kaž hižo naspomnjene, měješe tam předsydka składnosć, delegatow skrótka wo wuslědkach diskusije wo serbskej hymnje informować.

29. měrca kaž tež 14. nowembra 2023 je Dawid Statnik po zwučenym wašnju přeprosyt předsydow župow a towarstwow; na posedzenjomaj wobdźěli so předsydka. W přichodže matej so kaž hižo loni lětnje dvě tajkej zetkani wotměwać.

W decembru 2023 je so předsydka (z fachowym přidźětom dr. Edmunda Pjecha) na rozmołwje z Madlenu Di Sarnowej wot Domowiny a knjezom Gerliebom, wědomostnym sobudźětačerjom Berlinskeho wopomnišća "Kěrchow padnjenych měrcowskeje rewolucije" wobdźěli.

Dale prosy Domowina čłonow a čłonske towarstwa wo kritiske čitanje naćiska programa Domowiny, kotryž ma so klětu na hłownej zhromadźiznje schwalić. Rady přiwozmu pokiwy za Wašeje strony, rady džensa abo w běhu přichodneho tydženja.

Šćežka serbskich wosobinow w Budyšinje

Na zetkanje wo projekće „Šćežka serbskich wosobinow w Budyšinje“ bě Domowina přeprosya. Pozadk je projekt Zwjazka serbskich wumětcow, kiž je so z projektom pola simul+Mitmachfonds powabił, zo by šćežku serbskich wumětcow abo powšitkownje wosobinow w Budyšinje wudźětał. Jurij Łušćanski a předsydka staj swoje předstawy k tomu ertnje a pisomnje wuprajitoj.

Zetkanje ze studentami 19.6.2023 w Stróži

W nalěcu 2023 přeprosychu studentki Wysokeje šule za naslědne wuwijanje Eberswalde a jich docent akterow serbskeho žiwjenja do Domu tysac hatow w Stróži. Předsydka so na džětarničce wobdźěli. Nadawk dóstachu studenća wot biosferoweho rezerwata, kiž pyta syće a móžnosće, swoje aktiwity a rezonancu rozšěrić. Wot 30 přeprošenych institucijow a pod. su jenož tři zastupjerjo přišli. Poprawny partner za wšelake projekty je pak Serbski institut, wotpowědne zwiski wobsteja. Maćica nima kapacity, so tu aktiwne angažować.

Załožba za serbski lud

Załožba za serbski lud je po zwučenym wašnju džětawosć rěčneju komisijow finacielnje podpěrała.

Kontakt do wukraja

Ze słowakskej Maćicu „Matica slovenská“ pěstuje Maćica Serbska prawidłowny kontakt. Wot lěta 2021 wudawaja časopis „Slovanský obzor“, w kotrymž wozjewjeja tež rozprawy lužiskeje Maćicy; we woběmaj čisłomaj lěta 2023 běštej tež přinoškaj našeje Maćicy. Nimo toho wobdźělištej so předsydka a městopředsydka na mjezynarodnym kongresu Maćicow w Martinje. W Rozhledže bě rozprawa wo tym; dalše rozprawy namakaće w najnowšim čisle Slovanskeho obzora (link je na internetnej stronje).

W januaru smy dóstali přeprošenje na swjatočne zarjadowanje spočatk februara do Ljubljany składnostnje 160. rónicy słowjenskeje Maćicy. Přeprošenje pak njemóžachmy krótkodobnosće dla přiwzać.

Pisomny kontakt wujewi so tohorunja z Maticu szlesku; spytamy tež tu, kontakt wudžeržować a so mjez sobu informować.

Přehlad 2020–2024

Dokelž zakónči so džensa wólbna perioda, chcu na tutym městnje skrótka najwažniše temy a zarjadowanja, z kotrymiž je so předsydstwo wot septembra 2020 hač do džensa zaběrało resp. na kotrychž bě z dalšimi partnerami wobdžělene, zjmajo předstajíc:

Wopominanja

- 21. 4. 2021 wopominanje na Michała Rostoka w Husce (200. posmjertne narodniny)
- 23. 4. 2021 wopominanje na dr. Marju Grólmusec w Radworju (125. posmjertne narodniny)
- 11. 9. 2021 wopominanje na Jana Bohuwěra Mučinka w Zemicach-Tumicach (200. posmjertne narodniny)
- 24./25. 2. 2023 wopominanje na Jana Křižana w Hodžiju (100. posmjertniny)

Maćične myta 2021 & 2023

serbski medijowy paket w serbskim sydlenskim rumje w Delnjeje Łužicy 2022

Maćičny jubilej 2022

- 30. 4. 2022 swjatočnosť za čłonow w hosćencu “Burghof”
- 25./26. 11. 2022 konferenca (zběrník so přihotuje)

jubilejne lěto Zejlerja/Kocora 2022

- 14. 10. 2022 sympozij w Serbskim muzeju
- 15. 10. 2022 swjedženska narěč we Łazu
- 3. 12. 2022 swjedženska narěč w Zahorju

wróćenje Maćičnych knihow z Herderoweje biblioteki 12/2022

diskusija wo teksće serbskeje hymny 2022/23

mjezynarodny wědomostny kolokwij: Jan Buk – po puću k wuměłstwu w Budyskim Serbskim muzeju (Maćica jako kooperaciski partner; Maćicarjo wustupowachu aktiwnje jako přednošowarjo a wobdžělnicy na rozmołwnym kole)

zatoženje Fonda Salowskeho 2023

pokročowanje zhromadneho džěta z Domowinu

zesylnjenje kontaktow z Maćicu Słowakskej w Martinje

wozjewjenja (wuběr)

- přinoški w Slovanskim obzorje
- předstwo “Twariski inženjer Eberhard Dučman. Mjez Łužiskej drjewowej architekturu a industrielnym twarjenjom” (Budyšin 2023)
- lawdacija na Jurja Łuščanskeho (Myto Čišinskeho 2023)
- rozprawa wo kongresu Maćicow w Martinje (Rozhlad 11/2023)

Džětowe čezišća 2024/25

Budyski financny zarjad je nas w januaru 2024 informował, zo njewotpowěduja naše wustawki hižo wšitkim žadanjam, to potrjechi wosebje paragraf 51 postajenjow wo wotedawkach. Hižo loni na hłownej zhromadźiznje je so na to skedźbniło, zo měli naše wustawki we wěstych dypkach wobdžětać. Změnjene wustawki maja hač do kónca l. 2025 předležec, hewak sćazaja nam status powšitkownowužitnosće. Tohodla budže wobdžětanje wustawkow jedne z centralnych temow, z kotrymž dyrbi so nowo wuzwolene předsydstwo zaběrać.

Kaž hižo naspomnjene mamy tež wustawki Maćičnych mytow wobdžětać.

Dalokož je džensa znate, skedźbnimy na sćehowace jubileje tutoho lěta (tuchwilu njeje pak ničo konkretne planowane):

- 175. posmjertne narodniny **Alfonsa Parczewskeho** (15.11.1849) a **Mjertyna Myšynarja** (5.12.1849; wučer, ds.; čton Maćicy a Mašicy)
- 150. posmjertne narodniny **Jakuba Lorenca-Zalěskeho** (18.7.1874) a **Oty Wićaza** (14.6.1874).
- 225. posmjertne narodniny **Kita Mudry** (ds., farar, čton MS)
- 100. posmjertniny tachanta **Jakuba Skale** (+17.1.1925), předsydy MS 1923–1925

Zakónčenje

Na kóncu swojeje rozprawy chcu wšitkim čtonam Maćičneho předsydstwa džakować, wosebje pak městopředsydce dr. Ines Kellerowej. Wuraznje džakować chcu so wšitkim, kotřiž so angažuja w skupinje „Quo vadis Maćica Serbska“. Dale džakuju so wšitkim dalšim čtonam našeho towarstwa, kotřiž so na wšelake wašnje za naše zajimy a zaměry zasadźuja. Mój džak zwjazac chcu pak tež z namotwu: Mnozy z Was su w serbskim kulturnym žiwjenju po puću, někotři pjelnja hnydom wjacore funkcije. Bychmy rady witali, hdy byšće so na tajkich a hinašich zarjadowanjach tež jako Maćicarjo “outowali”. A jeli chceće za někajku funkciju w mjenje Maćicy kandidować, wobroćće so z tajkej próstwu na předsydstwo – rady tajke ambicije podpěramy!

Anja Pohončowa, předsydka

Budyšin, 9.3.2024

Rozprawa předsydstwa Maćicy Serbskeje 2024/2025

Wot zašćeje hłowneje zhromadźizny 9. měrca 2024 zetka so předsydstwo regularnje pjeć króc. Planowane zetkanje w Delnjej Łužicy w nowembru zašćeho lěta dyrbjachmy terminowych ćežow dla přesunyć do nalěća.

Aktualnje mamy 105 čłonow. Wot zašćeje hłowneje zhromadźizny sem zemrěchu tři čłonojo, jedyn čłon starobnych přičin dla wustupi, tři přistupichu.

Sponsoram Maćicy Serbskeje kaž tež wšitkim darićelam darneho abonementa Rozhlada so wutrobnje dźakujemy.

Dźěłowe ćežišća 2024/2025

Předžětanje wustawkow

Po wólbach w zaštych lěće zryadowachmy najprjedy wšitke z nimi zwisowace prawniske naležnosće a koncentrowachmy so po tym na předžětanje wustawkow. W přěnim kroku zaběraše so z nowym naćiskom mjeńša skupina, kotrež přistušestaj nimo předsydky Cordula Ratajczakowa a Robert Lorenc. Po tym wuradźowachmy w cyłym předsydstwje wo změnach. Naćisk dachmy nazymu 2024 wot financneho zarjada a hamtskeho sudnistwa pruwować. Namjet za nowu wersiju towarstwowych wustawkow sće dóstali z přeprošenjom.

Krótkobiografije Maćicarjow

Dale smy naćisnyli přehlad za krótkobiografije našich čłonow.

Na hłownej zhromadźiznje Maćicy Serbskeje w Choćebuzu loni w aprylu namjetowaše čłonka, zo móhli čłonow prosyć po podaće najwažnišich biografiskich datow inkl. powotanskeho a čestnohamtskeho skutkowanja. W zaštych lětach smy mjenujcy husćišo zwěsćili, zo je druhy jara ćežko, na přikład za kulojte narodniny abo nekrologi, zakładne informacije wo skutkowanju našich čłonow wuslědźić. Tohodla prosymy z dźensnišim dnjom wšitkich našich čłonow wo d o b r o w ó l n e předžěto, to rěka wo wupjelnjenje „formulara za podaće krótkobiografije“. Podložki budu jenož za předsydstwo digitalnje přistupne; paralelnje k tomu chowamy wučišće w Maćičnym archiwje.

Wustawki Maćičnych mytow

Přehladanje wustawkow Maćičnych mytow smy najprjedy wróco stajili, dokelž bě wobdžětanje towarstwowych wustawkow z dosć dźětom zwjazane.

Konferencny zběrnik

W septembru 2024 je wušoť jako čisto 38 Maćeho rjada Serbskeho instituta zběrnik konferency skladnostnje 175. róčnicy založenja Maćicy Serbskeje. Na zarjadowanju Maćičneje akademije 29. oktobra 2024 smy jón zjawnosći předstajili. Kniha je na webstronje Serbskeho instituta zjawnje přistupna: https://www.serbski-institut.de/wp-content/uploads/2024/09/Kleine_Reihe_38_web_final-1.pdf.

Quo vadis Maćica Serbska?

Loni je so skupina „Quo vadis“ dwójce zetkala. Smy so rozsudžili, zo koncentrujemy so najprjedy jónu na wabjenje mjez młodymi. Chcemy z podpěru Serbskeje murje pospytać w socialnych syćach informacije wo Maćicy šěrić. K tomu wuwuwamy krótke přinoški pod heslom „Mudrišo z Maćicu“. Tutón tydzeń je so přeni přinošk wozjewił.

Wopominanja

Sobotu, 16. nowembra 2024 wopominachmy něhdyšeho předsydu Měrcina Völkela w Chrósćicach. K tomu běchmy sej přeprosili při wuznych a Maćicarjow.

Njedźelu, 19. januara toho lěta bě Maćica Serbska hromadže z TCM a Budyskej wosadu přeprosila na wopominanje něhdyšeho předsydy Jakuba Skalu składnostnje jeho 100. posmjertnin. Po swjatočnym nyšporje w tachantskej cyrkwi přizamknyštej so krótke wopominanje na Mikławsku a bjesada při kofeju a tykancu na farje.

Knjz Gerhard Krawc z Hodźija je so na Maćicu wobroćił z próstwom wo podpěru za wosebity projekt, z kotrymž ma so Pětra Młóńka wopominać. Za Maćicu Serbsku je Fabian Kaulfürst sobudžěto připrajił. Wón napisa přinošk za planowanu přewodnu brošuru za wopomnjenku šćežku. Srjedu, 19. měrca je so w Hodźiju wopomnjenke lěto zahajiło, wotewrjenje wopomnjenkeje šćežki je za meju přichodneho lěta planowane.

Wólby serbskeje rady w Braniborskej

Předsydstwo je podpěrało Maćicu Serbsku při wuzwolenju kandidatow za wólby do Rady za serbske naležnosće w Braniborskej. Wjace wo tym w rozprawje delnjoserbskeje Maćicy.

Mytowane Maćicarki

Tež w zašłym léće přijachu – w tym padže woprawdže Maćicarki – wysoke serbske wuznamjenjenja.

Na namjet Maćičneho předsydstwa spožči so dr. Annett Brězanec čestno znamješko Domowiny za jeje angažowane a wuspěšne skutkowanje na serbskim polu a za jeje stajnu skutkowosć, wědu wo Serbach, wo serbskej kulturje a serbskich stawiznach dale rozšěrić.

Dr. Madlenu Norbergowu počesćichu z Mytom Miny Witkojc za jeje zastyžby wo posrědkowanje serbsčiny a Jěwje-Mari Čornakec z Mytom Handrija Zejlerja za jeje wusahowace zastyžby na polu serbskeje literatury.

Wšitkim wuprajimy na tutym městnje naše najwutrobnije zbožopřeća!

Wuměna z Domowinu

Loni 12. nowembra a lětsa 4. měrca je předsyda Domowiny Dawid Statnik wšitkich županow a předsydow přislušnych towarstwow na rozmołwu přeprosył. W tym zwisku zhonichmy, zo planuje Domowina předžětanje swojeje internetneje strony, tež podstrony kaž naša budu wot toho potrjechene. Přesadjenje so pak trochu dlije; nazymu budže hotowa. Ze stron zarjada Domowiny je so nam pomoc přilubiła.

W předsydstwje zaběrachmy so w zaštych měsěcach z programom Domowiny. Sobotu, 5. apryla wotměje so hłowna zhromadźizna Domowiny w Budyšinje; na njej wobdźělitej so z našeje strony předsydka a městopředsydka.

Dotalny zastupjer Maćicy Serbskeje w Zwjazkowym předsydstwje Domowiny Wito Bejmak hižo njekandiduje. Džakujemy so jemu wutrobnje za jeho angažement w zaštych štyrjoch lětach. Nimamy noweho kandidata abo kandidatku. Při wšěm podpěra předsydstwo třoch Maćicarjow při jich kandidaturje, tež hdyž woni za druhe cytki kandiduja: To stej Jěwa-Marja Čornakec a Měrćin Brycka za Zwjazkowe předsydstwo a Hartmut Leipner za městopředsydu Domowiny. Za Maćicu Serbsku kandidujetaj Annett Brězanec a Daniel Měrćink za wólby do změrcowskeho wuběrka.

Załožba za serbski lud

Załožba za serbski lud je po zwučenyh wašnju džěławosć rěčneju komisijow financelnje podpěraća. Za to wutrobnje džak!

Kontakt do wukraja

Loni spočatk meje je so předsydstwo na Praske Towarstwo přećelow Serbow z listom wobroćilo, dokelž chcychmy kontakt z towarstwom wobnowić a namjetowachmy wopyt w Praze. Bohužel hač do džensnišeho žanu wotmołwu dóstali njejsmy.

W januarje dóstachmy naprašowanje dla wopyta předsydy słowakskeje Maćicy. we Łužicy. Po aktualnym planowanju wupada tak, zo přijědže maća delegacija srjedz meje do Budyšina, zo by so informowala wo aktualnej situaciji Serbow.

Na kóncu swojeje rozprawy chcu so wšitkim čłonom Maćičneho předsydstwa džakować. Wuraznje džakować chcu so tež wšitkim, kotřiž so angažuja w skupinje „Quo vadis Maćica Serbska“ kaž tež Serbskej muri – tu wosebje Pětrej Džizławkej. Dale džakuju so wšitkim dalšim čłonom našeho towarstwa, kotřiž so na wšelake wašnje za naše zajimy a zaměry zasadźuja.

Anja Pohončowa, předsydka

Budyšin, 29. měrca 2025